

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Zyra e Kryeministrit - Ured Premijera - Office of the Prime Minister
Agjencia e Statistikave të Kosovës - Agencija za Statistike Kosova - Kosovo Agency of Statistics

ŽENE I MUŠKARCI NA KOSOVU

ŽENE I MUŠKARCI NA KOSOVU
2014-2015

Priština, Decembar 2016

Publikaciju su pripremili:

Sanije Uka – Rukovodilac

Bujar Hajrizi – Član

Emina Deliu – Član

Sanie Ismaili – Član

Arijeta Sojeva – Član

Elvira Tahiri – Član

Vjollca Berisha – Član

Senavere Radoni-Bahtijari – Član

Violeta Gashi – Član

Valdete Navakazi – Član

Izdavač: Agencija za Statistiku Kosova (ASK)

Datum izdavanja: Decembar, 2016

© : Agencija za Statistiku Kosova

Reprodukcija odobrena samo ako se navede izvor.

Velik broj informacija je dostupan na Internetu, kome možete pristupiti na web-stranici ASK-a:

<http://ask.rks-gov.net>

Predgovor

Publikacija e "Žene i muškarci na Kosovu", nastala je kao jedno izdanje sa dugoročnijem statističkim podacima i kratkim analizama koja pomaže u percepciji rodne situacije u zemlji.

Agencija za Statistiku Kosova je koristila sve raspoložive izvore podataka koji su pružili potpunu statističku informaciju za prikazivanje rodne situaciju prema sektorima ekonomskog i socijalnog života u zemlji.

Ova publikacija je dobila novi oblik predložen od strane UN WOMEN.

Posebne zahvale upućene su Statistikama Švedske, Švedskoj Agenciji za Međunarodni Razvoj i Saradnju (SIDA).

Za saradnju takođe se zahvaljuje Kancelariji za Rodnu Ravnopravnost, u okviru Kancelarije Premijera.

Izvršni Direktor Agencije za Statistiku Kosova,

g. Isa Krasniqi

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "Isa Krasniqi". The signature is written in a cursive style.

Rodna ravnopravnost i mehanizmi za rodnu ravnopravnost

Rod se odnosi na uloge koje žene i muškarci, devojčice i dečaci igraju u društvu i gde postoje sličnosti i razlike izvan onih na osnovu biološkog pola. Rod je društvena konstrukcija koja utiče na podelu rada između žena i muškaraca, pristupu obrazovanju, vrste rada i zaposlenosti koje ljudi imaju, pristup u dohocima i porodičnim bogatstvima, zdravlju i migraciju.

Rodna ravnopravnost se odnosi na jednakim mogućnostima, pravima i obavezama žena i muškaraca u njihovim društvenim, profesionalnim i porodičnim okruženjima. Po Ustavu Republike Kosova postoji niz važnih obavezujućih nacionalnih i međunarodnih dokumenata, koji garantuju ravnopravnost muškaraca i žena i zabranjuju diskriminaciju po osnovu pola, posebno Savet Evropske Socijalne Povelje i Evropska Konvencija za Zaštitu Ljudskih Prava i Konvencija Ujedinjenih Nacija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW).

Republika Kosovo je potpisala niz važnih i obavezujućih međunarodnih dokumenata, koji garantuju ravnopravnost muškaraca i žena i zabranjuju diskriminaciju po osnovu pola, posebno Savet Evropske Socijalne Povelje i Evropska Konvencija za Zaštitu Ljudskih Prava i Konvencija Ujedinjenih Nacija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW).

Domaće garancije za rodnu ravnopravnost su Ustav Republike Kosova, relevantni zakoni i propisi.

Ustav Republike Kosova (usvojen 2008. godine) pruža pravnu osnovu za uvođenje i regulaciju principa ravnopravnosti polova na Kosovu i uspostavlja ravnopravnost polova kao ustavno osnovno pravo.

Prema Članu 15 Ustava, država mora da garantuje rodnu ravnopravnost između žena i muškaraca i razvija politiku jednakih mogućnosti. Ustav takođe predviđa princip zabrane diskriminacije, uključujući, između ostalog, diskriminaciju po osnovu pola.

Novi zakon usvojen u 2015. godini br. 05 / L-020 o Ravnopravnosti Polova, službeni list Republike Kosova br. 16/26 juna 2015.godine, zahteva od svih javnih organa da aktivno provode principe ravnopravnosti muškaraca i žena.

Ali, u stvarnosti žene ne uživaju svoja prava kao i muškarci. Ova razlika je evidentna u mnogim oblastima društvenog i ekonomskog života, i stoga sadržaj ove publikacije je fokusiran na šest (6) specifične oblasti: 1) integracije žena u privredi, 2) integracije žena u radnoj snazi i socijalna zaštita za kategorije pogođene sa socijalnim problemima, 3) žene u procesu donošenja odluka, 4) zdravstvena zaštita i pristup žena i muškaraca u zdravstvenim uslugama, 5) obrazovanje, i 6) učešće i zastupljenost u kulturi i medijima.

Nacionalni Program Kosova za Ravnopravnost Polova (NPRP) je usvojen 2008. godine. Usvajanjem KPRP-a, Vlada je ispunila obavezu iz člana 4.4 Zakona o Ravnopravnosti Polova, i obaveze koje proizilaze iz APEP(PVPE) odnosno tačka 39 (Definisanje i usvajanje programa Vlade za promociju prava žena na Kosovu) i tačka 116 (sprovodi Zakon o ravnopravnosti polova, obezbedi uživanje prava žena u svim postojećim politikama i zakonima).

Takođe, treba napomenuti da ovom akcijom Vlade RK-a je ispunila jedan od ciljeva navedenih u Rezoluciju " Ciljeve Milenijuma OUN-a", rezolucija ova koja je potpisana od strane Skupštine Kosova, odnosno postupak III OUN-a – "Promocija rodno ravnopravnosti i osnaživanje žen". Ciljevi Milenijuma –OUN-a i Konvencija CEDAW-a služile su kao osnova za izradu NPRP-a i ciljeva predviđenih u ovom programu.

Institucionalna mehanizmi za ravnopravnost polova

Skupština Republike Kosova

- Grupa žena poslanika
- Skupštinska Komisija za ljudska prava, Ravnopravnost Polova, Nestala Lica i Peticije.

Vlada Republike Kosova

- Agencija za ravnopravnost polova/Kancelarija Premijera Republike Kosova
- Institucija Ombudsmana -Jedinica za rodnu ravnopravnost
- Službenici za rodnu ravnopravnost u Ministarstvima i opštinama
- Međuministarski Savet za Rodnu Ravnopravnost
- Odsek za rodna pitanja- **MALS**

Mehanizmi na lokalnom nivou

- Opštinski **službenici za rodnu ravnopravnost**
- Opštinski odbori za ravnopravnost polova

Nevladini mehanizmi

- Nevladine organizacije

Mehanizmi Vlade koji se bave nasiljem u porodici

- Jedinica za Nasilje u Porodici pri Kosovskoj Policijskoj Službi
- Odsek za Zaštitu i Pomoć Žrtvama- Ministarstvo Pravde
- Tužilaštva i Sudovi
- Centri za Socijalni Rad- Ministarstvo Rada i Socijalne Zaštite
- Prihvatilišta (u šest gradova)

Rodno osetljiva statistika su više od obične razrade, u prikazivanju postojećih podataka prema polu (muško/žensko), i ukazuju na potrebu za nadgledanje raznih problema i izazova sa kojima se suočavaju žene i muškarci u svim oblastima života.

Prva zvanična međunarodna debata o osetljivosti rodne statistike održana je na Prvoj Svetskoj Konferenciji o Ženama u Meksiko Siti (Mexico City) u 1975.godini.

Pekinška deklaracija i Platforma za akciju, 1995.godine, pružila je kratak i jasan pregled preporuka i uputstva o poboljšanju položaja žena, i bave se statistikama sa rodnom osetljivošću.

Deklaracija postavlja obaveze država da obezbede da podaci prikupljeni na redovnoj osnovi, koji se odnose na pojedince, budu izrađeni, analizirani i predstavljeni prema polu i starosti, i da to odražava probleme i pitanja vezana za žene i muškarce u društvu.

Redovno i sveobuhvatno nadgledanje i prikazivanje rodno osetljivih podataka omogućava indentifikaciju rodnu diskriminaciju u društvu, to jest utvrđivanje da li postoji nejednakost između žena i muškaraca. Ona takođe olakšava projektovanje, planiranje i sprovođenje politika usmerene na uklanjanje nejednakosti i poboljšanje položaja diskriminiranih grupa ili pojedinca.

Neke važne činjenice

- Ukupan broj rezidentnog stanovništva Kosova na kraju 2014. godine iznosio je 1.804.944 stanovnika, dok u 2015.godini je bio 1.771.604.
- Veličina domaćinstva 5,71 osoba.
- Gustina stanovništva u 2015. godini bila je 162,41 stanovnika po km².
- Prosečna starost stanovništva na Kosovu je 30.2 godina.
- Očekivani životni vek u 2011.godini je bio 74.1 godina za muškarce i 79.4 godina za žene.
- Prosečna starost oženjenih/udatih u 2015.godini je bila 29.1 godina za žene, i 30.8 godina za muškarce.
- Podaci plodnosti su beležili pad u poređenju sa prethodnim godinama od 3 dece po ženi u 2003.godini, na 2 dece po ženi u 2014.godini.
- Koeficijent maskuljiniteta je 110.1muškaraca na 100 žena-veći od ukupnog odnosa rodno odnosa stanovništva.
- Stopa nepismenosti je bila 6.1% stanovništva starosti više od 15 godina.
- Stopa učešća u radnoj snazi za 2014.godinu je bila 41.6%, dok u 2015.godini je bila 37.6%.
- Stopa neaktivnosti za 2014.godinu je bila 58.4%, dok u 2015.godini je bila 62.4%.
- Ukupna stopa nezaposlenosti za 2014.godini je bila 35.3%, dok u 2015.godini je bila 32.9%.
- Stopa nezaposlenosti žena za 2014.godini je bila 41.6%, dok u 2015.godini je bila 33.1%.
- Stopa nezaposlenosti mladih (starosti 15-24 godina) za 2014.godinu je bila 61.0%, dok u 2015.godini je bila 57.7%.
- 68%* žena ne znaju neki drugi jezik, osim Albanskog jezika.
- 43.5% žena rade u javni sektor. e.
- Izvori individualnih prihoda na Kosovu za 2015.godinu, prema Anketi o Budžetu Domaćinstava za žene su bili plate, penzije i gotov novac poslat **iz inostranstva**.
- Žene nositeljke domaćinstva u 2015.godini su bile 12%, što odražava porast od 4% u odnosu na 2014.godinu.
- U 2015.godini žene su imale u vlasništvo kuće/stanove samo 5%.
- Prema rezultatima dobijenih iz popisa poljoprivrede na Kosovu 2014. godine, samo 4.9% žena su bile nositeljke vlasništva poljoprivrednog zemljišta.
- Uprkos poboljšanja žene i dalje nisu dovoljno zastupljene u procesima donošenja odluka na svim nivoima.
- Žene imaju u vlasništvo 13% poslovanja.

Skraćenice

ASK	-	Agencija za Statistiku Kosova
ARR	-	Agencija za Rodnu Ravnopravnost
ARS	-	Anketa o Radnoj Snazi
ABD	-	Anketa Budžeta Domaćinstava
MICS	-	Anketa Višestrukih Pokazatelja
DSARZ	-	Demografska, Socijalna i Anketa Reproductivnog Zdravlja na Kosovu
OACS	-	Odeljenje za Adminisraciju Civilne Službe
MJA	-	Ministarstvo Javne Administracije
PK	-	Policija Kosova
REKOS	-	Popis Stanovništva 2011
OS	-	Osnovni Sud
MKBS	-	Ministarstvo za Kosovske Bezbednosne Snage
MIP	-	Ministarstvo Inostranih Poslova

SADRŽAJ

Rodna ravnopravnost i mehanizmi za rodnu ravnopravnost.....	4
Skraćenice	7
STANOVNIŠTVO	13
ZDRAVSTVO I BLAGOSTANJE	28
OBRAZOVANJE	34
SOCIJALNA ZAŠTITA.....	42
PRAVOSUĐE	49
TRŽIŠTE RADA	53
PRIHODI.....	61
KORIŠĆENJE VREMENA.....	64
DONOŠENJE ODLUKA.....	68

GRAFIKONI

Grafikon 1. Stanovništvo prema godinama.....	14
Grafikon 2. Piramida Stanovništva, 1953.....	16
Grafikon 3. Piramida Stanovništva, 1961.....	16
Grafikon 4. Piramida Stanovništva, 1971.....	17
Grafikon 5. Piramida Stanovništva, 1981.....	17
Grafikon 6. Piramida Stanovništva, 2011.....	18
Grafikon 7. Piramida Stanovništva, 2012.....	18
Grafikon 8. Piramida Stanovništva, 2013.....	19
Grafikon 9. Piramida Stanovništva, 2014.....	19
Grafikon 10. Piramida Stanovništva, 2015.....	20
Grafikon 11. Nacionalno migrantno stanovništvo (unutrašja) prema godinama	20
Grafikon 12. Nacionalno migrantno stanovništvo (unutrašja) prema starosnim	21
Grafikon 13. Prosečna starost stanovništva prema popisnim godinama.....	21
Grafikon 14. Stupanje u braku po prvi put (prvi brak) prema starosti, 2014.....	22
Grafikon 15. Stupanje u braku po prvi put (prvi brak) prema starosti, 2015.....	22
Grafikon 16. Zaključeni i razvedeni brakovima na 1000 stanovnika prema godinama.....	23
Grafikon 17. Stopa plodnosti na Kosovu prema godinama.....	24
Grafikon 18. Živorodeni prema godinama.....	24
Grafikon 19. Živorodeni prema starosnoj grupi majke i prema godinama	25

Grafikon 20. Životni vek prema godinama.....	30
Grafikon 21. Kontraceptivne metode korišćene od žena starosti 15-49 godina	30
Grafikon 22. Korišćenje kontraceptivnih sredstava	31
Grafikon 23. Osobe koje su umrle nasilnom smrću prema godinama	32
Grafikon 24. Uzroci smrti na Kosovu prema godinama.....	32
Grafikon 25. Slučajevi smrti prema starosnoj grupi, 2014.....	32
Grafikon 26. Slučajevi smrti prema starosnoj grupi, 2015.....	33
Grafikon 27. Umrli odojčad prema godinama	33
Grafikon 28. Stanovništvo starosti 15-65 prema nivou obrazovanja u %.....	36
Grafikon 29. Stanovništvo starosti 15-64 godina prema nivou obrazovanja u %	36
Grafikon 30. Nepismene osobe prema godinama popisa (stanovništvo starosti 10+) u %	37
Grafikon 31. Struktura nastavnika prema nivou obrazovanja u (javnom i privatnom) obrazovanju u 2014/2015.....	38
Grafikon 32. Struktura nastavnika prema nivou obrazovanja u (javnom i privatnom) obrazovanju u 2015/2016.....	38
Grafikon 33. Raspodela studenata (bačelor i master) u javnim i privatnim univerzitetima na Kosovu 2015/2016 prema polu, u %	39
Grafikon 34. Raspodela akademskog osoblja u javnim i privatnim univerzitetima na Kosovu 2015/2016 prema polu, u %.....	40
Grafikon 35. Osobe privremeno prisutne u kolektivnim stambenim ustanovama prema starosti.....	44
Grafikon 36. Deca smeštena u prihvatilištima prema starosnoj grupi.....	44
Grafikon 37. Napuštena deca prema godinama.....	45
Grafikon 38. Raspodela osoba bez porodičnog staranja smešteni u domovima za stare prema polu i godinama	45
Grafikon 39. Penzije iz plaćanja doprinosa prema godinama, u %	46
Grafikon 40. Rezidentno stanovništvo prema smetnjama	46
Grafikon 41. Raspodela penzija za osobe sa ograničenim sposobnostima prema polu i godinama	47
Grafikon 42. Žrtve nasilja u porodici prema godinama	52
Grafikon 43. Žrtve prijavljenog porodičnog nasilja prema regionima i godinama u %.....	52
Grafikon 44 Stopa zaposlenosti prema godinama.....	55
Grafikon 45. Odnos zaposlenost- stanovništvo, prema starosnim grupama (%)	55
Grafikon 46. Zaposleni prema radnom statusu i godinama	56
Grafikon 47. Neto mesečna plata zaposlenih (%)	58
Grafikon 48. Stopa nezaposlenosti prema starosnim grupama 15-64 (%).....	58
Grafikon 49. Stopa nezaposlenosti prema starosnim grupama i godinama.....	59
Grafikon 50. Grafički prikaz aktivnih preduzeća prema polu vlasnika.....	60

Grafikon 51. Poljoprivredna gazdinstv.....	60
Grafikon 52. Glavni izvori prihoda, 2014.....	63
Grafikon 53. Glavni izvori prihoda, 2015.....	63
Grafikon 54. Provedeno vreme žena i muškaraca prema starosnim grupama i vrsti posla, izraženo u satima.....	66
Grafikon 55. Korišćenje vremena, prosek po radnom danu.....	66
Grafikon 56. Korišćenje vremena za ličnu negu i slobodnog vremena	67
Grafikon 57. Učešće žena na pozicijama donošenja odluka u ministarstvima i opštinama (%)	69
Grafikon 58. Zaposleno vojno osoblje prema starosnoj grupi u KBS, 2015	73
Grafikon 59. Zaposleni u Agenciji za Statistiku Kosova prema starosnim grupama	75

TABELAT

Tabela 1. Prirodna kretanja stanovništva 1953-2015	15
Tabela 2. Prirodno kretanje stanovništva u 1000 stanovnika(‰), 1953-2015.....	15
Tabela 3. Stanovništvo prema starosnim grupama i godinama.....	20
Tabela 4. Ključni pokazatelji o zaključenim i razvedenim brakovima.....	23
Tabela 5. Živorodeni prema bračnom statusu i prosečnoj starosti majke prema godinama ...	25
Tabela 6. Procenat žena koje koriste kontracepciju na osnovu odluke korišćenja, prema starosti i prebivalištu 2013/2014.....	31
Tabela 7. Uzroci smrti po starosnoj grupi 2013. godine.....	31
Tabela 8. Nepismene osobe prema regionima (Stanovništvo 15+)	37
Tabela 9. Broj predškolske dece, učenika i studenata u procentima u javnom i privatnom obrazovanju za 2014-2015 i 2015/2016. godinu.....	37
Tabela 10. Struktura nastavnika prema nivou obrazovanja u (javnom i privatnom) obrazovanju u 2014/2015 i 2015/2016.godinu.....	38
Tabela 11. Broj vaspitača i dece prema godinama	39
Tabela 12. Škole, odeljenja, učenici i nastavnici u niže srednjem obrazovanju prema školskim godinama	39
Tabela 13. Škole, odeljenja, učenici i nastavnici u više srednjem obrazovanju prema školskim godinama	40
Tabela 14. Ukupan broj studenata (bačelor i master) u javnim i privatnim univerzitetima na Kosovu 2015/2016.....	40
Tabela 15. Bruto stopa upisa (BSU) prema nivou obrazovanja.....	41
Tabela 16. Bruto stopa obuhvata decu sa posebnim potrebama u nivoima obrazovanja	41
Tabela 17. Osobe bez porodičnog staranja smešteni u domovima za stare prema godinama	45
Tabela 18. Penzije osoba sa ograničenim sposobnostima prema godinama	47

Tabela 19. Procenat pušača u stanovništvo starosti 16 i više godina, 2014-2015.....	47
Tabela 20. Polna struktura zaposlenih u zdravstvenim ustanovama 2015.....	48
Tabela 21. Sudije na Republici Kosovo prema godinama.....	51
Tabela 22. Punoletna lica osuđena u Osnovnim Sudovima prema godinama.....	51
Tabela 23. Maloletna lica osuđena u Osnovnim Sudovima prema godinama	51
Tabela 24. Prijavljeno porodično nasilje prema regionima i godinama	52
Tabela 25. Odnos zaposlenost- stanovništvo, prema starosnim grupama (%).....	55
Tabela 26. Zaposleni prema radnom statusu i godinama	56
Tabela 27. Zaposleni prema zanimanju (%), 2015.....	56
Tabela 28. Zaposleni prema delatnostima (%), 2014	57
Tabela 29. Zaposleni prema delatnostima (%), 2015	57
Tabela 30. Aktivna preduzeća prema privrednim aktivnostima u %	59
Tabela 31. Stuktura aktivnih preduzeća prema grupama zaposlenih i vlasnika u %	59
Tabela 32. Vlasnici poljoprivrednog zemljišta i članovi porodice 2014.....	60
Tabela 33. Vlasništvo u 2014-2015.godini, u %.....	63
Tabela 34. Vodeće pozicije u ministarstvima, izvršnim agencijama i na lokalnom nivou uprave, 2015	69
Tabela 35. Ministri i Zamenici Ministara	69
Tabela 36. Zaposleni na odlučujućim pozicijama prema Ministarstvima	70
Tabela 37. Zaposleni u opštinskoj upravi.....	71
Tabela 39. Struktura zaposlenih u Policiji Kosova	72
Tabela 40. Struktura zaposlenih u Policiji Kosova, prema pozicijama odlučivanja u uniformi	72
Tabela 41. Struktura zaposlenih u Policiji Kosova, prema pozicijama odlučivanja u civilno osoblje	72
Tabela 42. Zaposleno vojno osoblje prema starosnoj grupi u KBS, 2015	73
Tabela 43. Zaposleno vojno osoblje prema pozicijama odlučivanja u KBS, 2015	74
Tabela 44. Zaposleno političko, civilno i pomoćno osoblje prema starosnoj grupi u KBS, 2015	74
Tabela 45. Zaposleno političko, civilno i pomoćno osoblje prema starosnoj grupi u pozicijama odlučivanja KBS, 2015.....	74

STANOVNIŠTVO

Stanovništvo

Ovo poglavlje daje široku sliku stanovništva na Kosovu, sa značajnim naglaskom na rodnim pitanjima. Procene stanovništva su zasnovane na rezultatima Popisa Stanovništva i na rezultatima prirodnog i mehaničkog kretanja stanovništva (unutrašnje migracije).

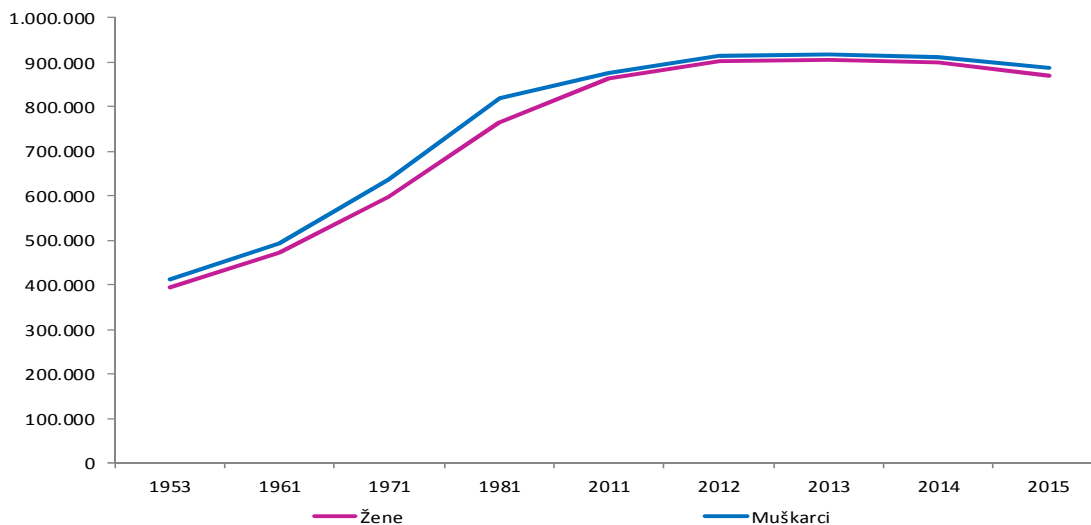
Projekcija stanovništva pokazuju projektovani broj stanovnika za referentnu godinu. Prikazani podaci su izračunati kao varijanta niskog proseka. Ova varijanta je kombinacija hipoteze u vezi sa niskim prosečnim stopama plodnosti, različitom stepenu smrtnosti i migracije u periodu projekcija. Stanovništvo prema porodičnoj strukturi se sastoji od stanovništva prema rodnim, bračnim karakteristikama i karakteristika porodičnih

Migrantsko stanovništvo obuhvata osobe koje su promenile svoje stalno prebivalište u referentnoj godini.

Prosečna starost stanovništva pokazuje prosečnu starost stanovništva u referentnoj godini.

Ukupna stopa plodnosti predstavlja ukupan broj živorođene dece po ženi, starosti 15-49 godina.

Grafikon 1. Stanovništvo prema godinama

Izvor: Popisi Stanovništva na Kosovu, 1953, 1961, 1971, 1981, 2011 dok podaci za 201,2013,2014 i 2015.godini od Ankete o Radnoj Snazi, ASK.

Niska stopa prirodnog priraštaja u poređenju sa prethodnim godinama i visoka stopa emigracije su uticale na postepeno smanjenje broja stanovništva Kosova.

Tabela 1. Prirodna kretanja stanovništva 1953-2015

Godine	Stanovništvo		Živorodeni		Umrli	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
1953	395531	412610	16532	18063	8734	7992
1961	471358	492726	19527	21034	6039	5720
1971	597735	636958	22456	24604	4879	5433
1981	766048	818392	22579	25532	4332	5345
2011	863925	875900	13232	14394	2962	4149
2012	901554	914051	13163	14580	3026	4291
2013	904050	916581	13826	15501	2947	4188
2014	900390	911131	12220	13709	3195	4439
2015	869612	888231	11701	12893	3564	4638

Izvor: Popisi Stanovništva na Kosovu, 1953, 1961, 1971. 1981, 2011 dok podaci za 201,2013,2014 i 2015.godini od Ankete o Radnoj Snazi, ASK.

Rodni odnos na rođenju ili koeficijent maskuliniteta je 110,1 muškaraca na 100 žena - veći od ukupnog odnosa rodno odnosa stanovništva, koji za 2015. godinu iznosi 102 muškaraca na 100 žena i nema velikih promena tokom godina. Ovaj odnos u EU je sasvim drugačiji, gdje odnos muškaraca / žena u procentima je 96.

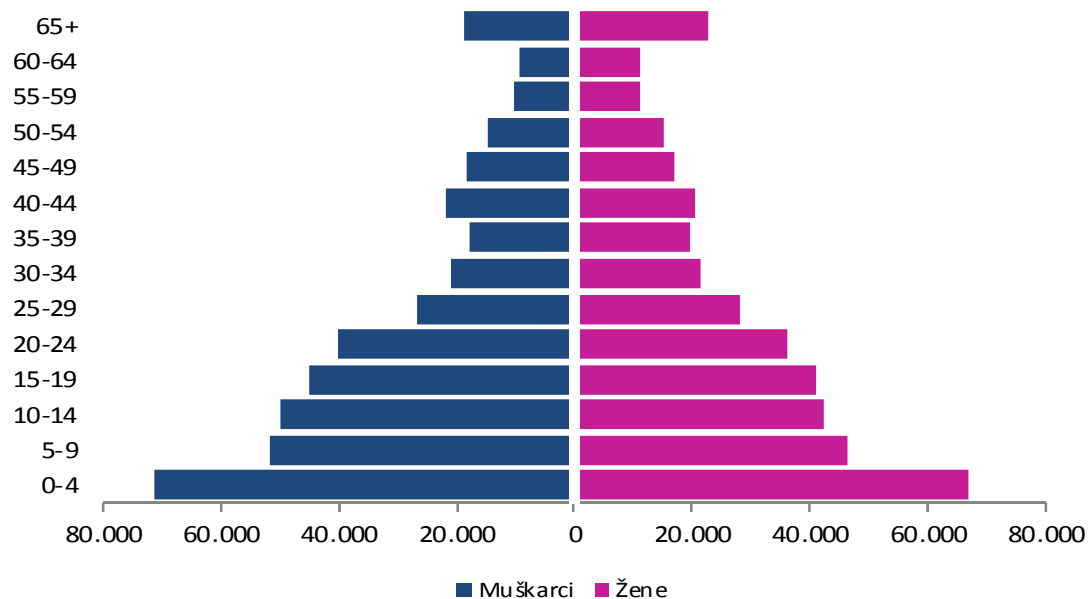
Tabela 2. Prirodno kretanje stanovništva u 1000 stanovnika(‰), 1953-2015

	Stanovništvo		Živorodeni		Umrli	
	Žene	Muškarci	Žensko	Muško	Žene	Muškarci
1953	489	511	20	22	11	10
1961	489	511	20	22	6	6
1971	484	516	18	20	4	4
1981	483	517	14	16	3	3
2011	497	503	8	8	2	2
2012	497	503	7	8	2	2
2013	497	503	8	9	2	2
2014	497	503	7	8	2	2
2015	495	505	7	7	2	3

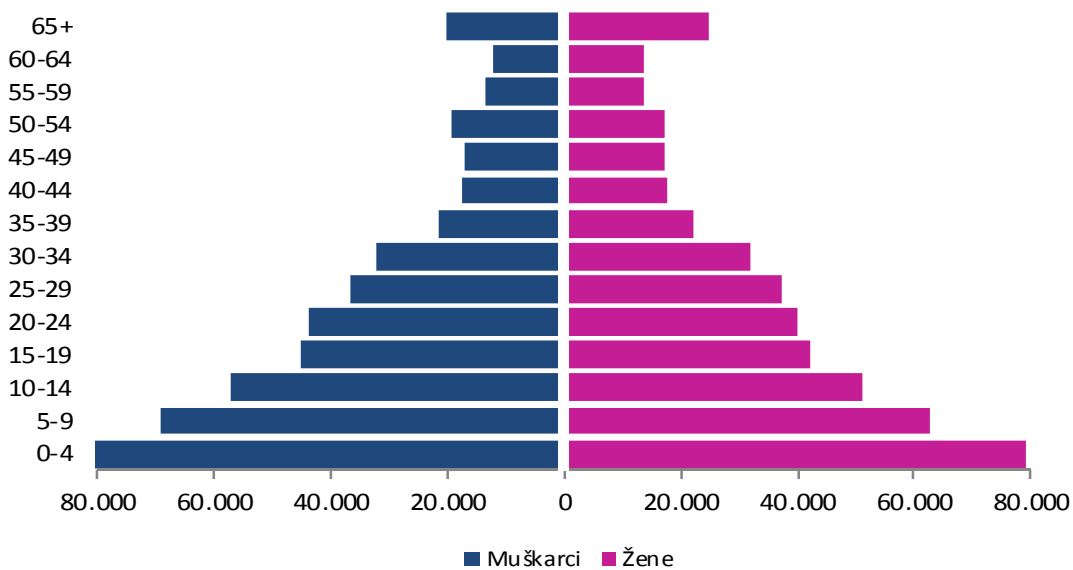
Izvor: Popisi Stanovništva na Kosovu, 1953, 1961, 1971. 1981, 2011 dok podaci za 201,2013,2014 i 2015.godini od Ankete o Radnoj Snazi, ASK. Podaci o živorođenih i umrlih su od vitalnih statistika, ASK.

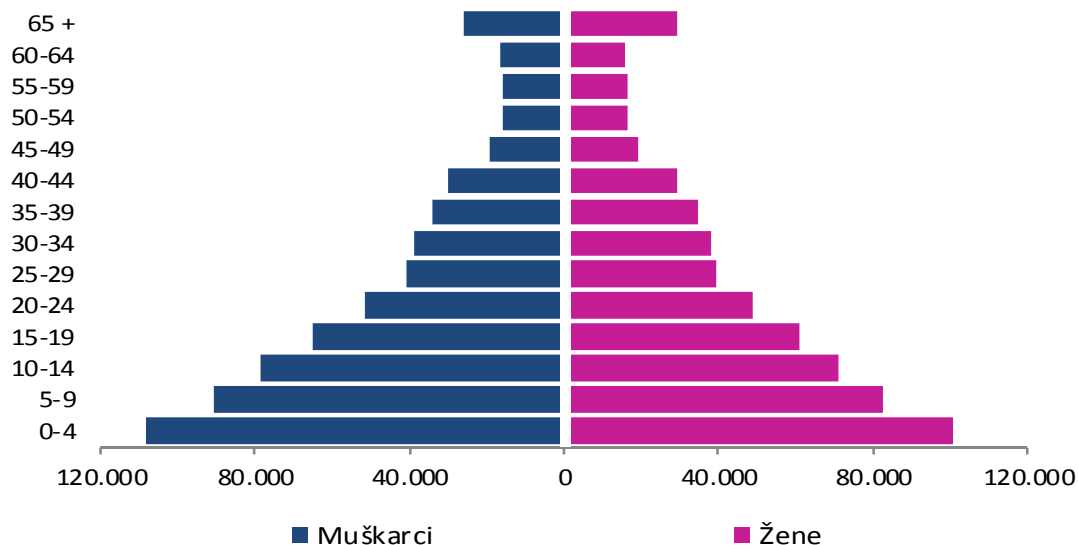
Grafikon 2. Piramida Stanovništva, 1953

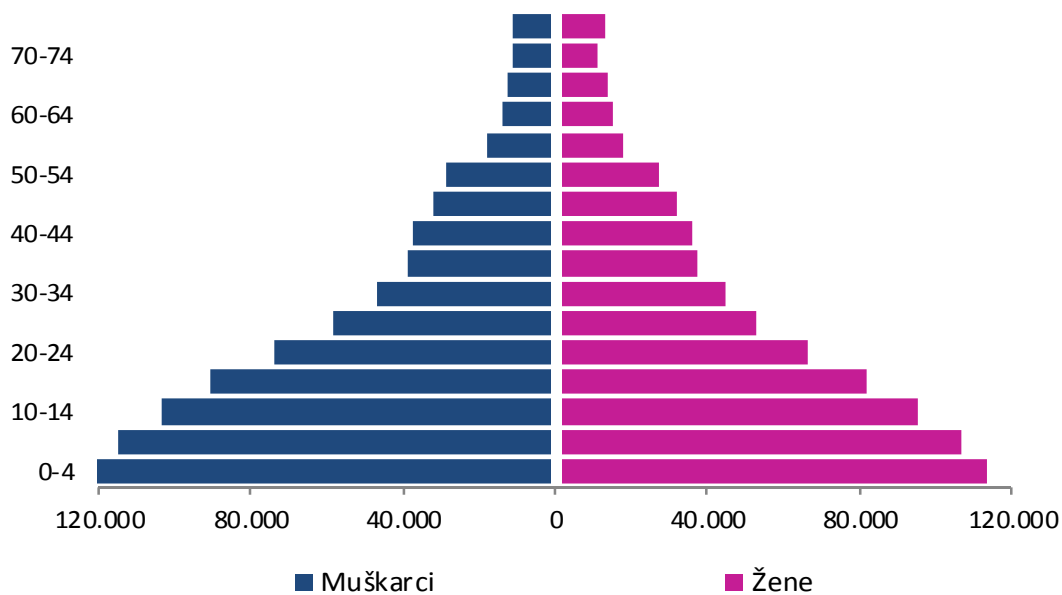
Grafikon 3. Piramida Stanovništva, 1961

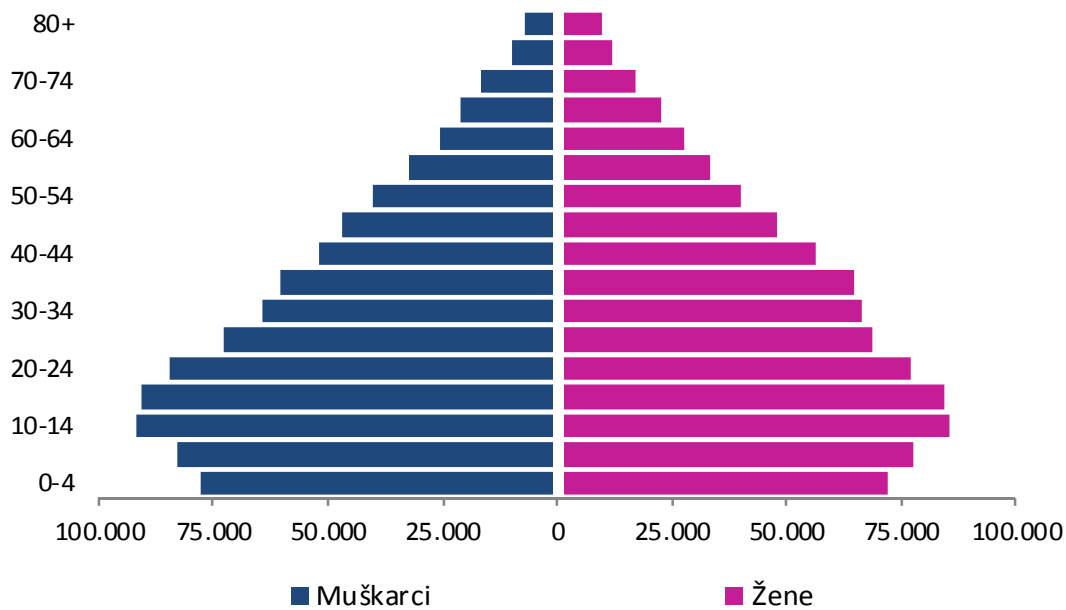
Grafikon 4. Piramida Stanovništva, 1971

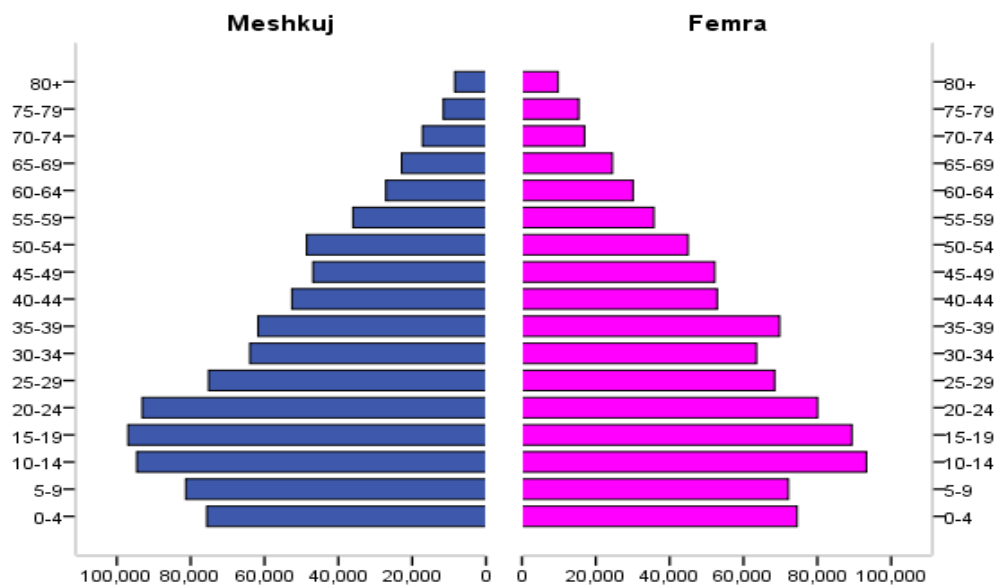
Grafikon 5. Piramida Stanovništva, 1981

Grafikon 6. Piramida Stanovništva, 2011

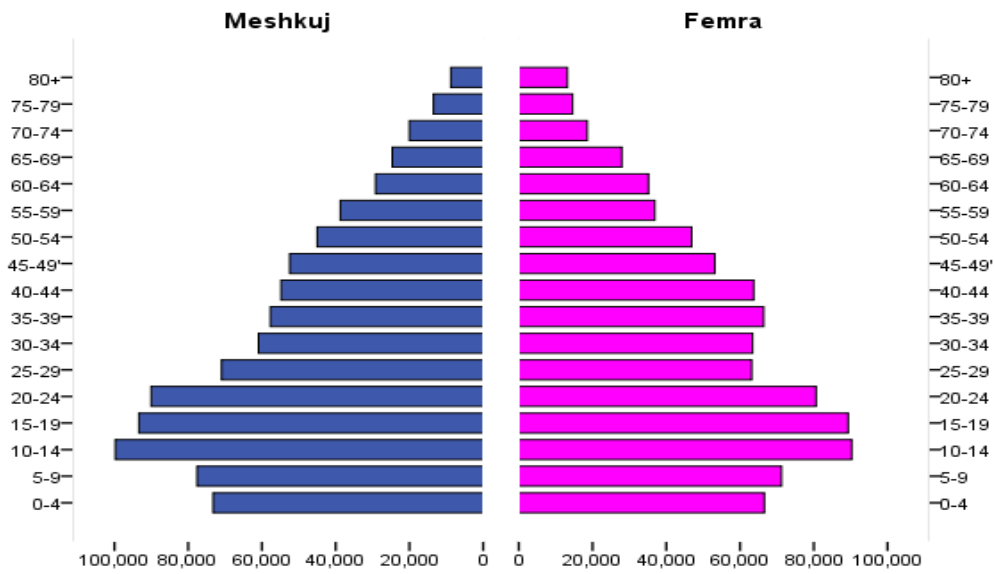

Grafikon 7. Piramida Stanovništva, 2012

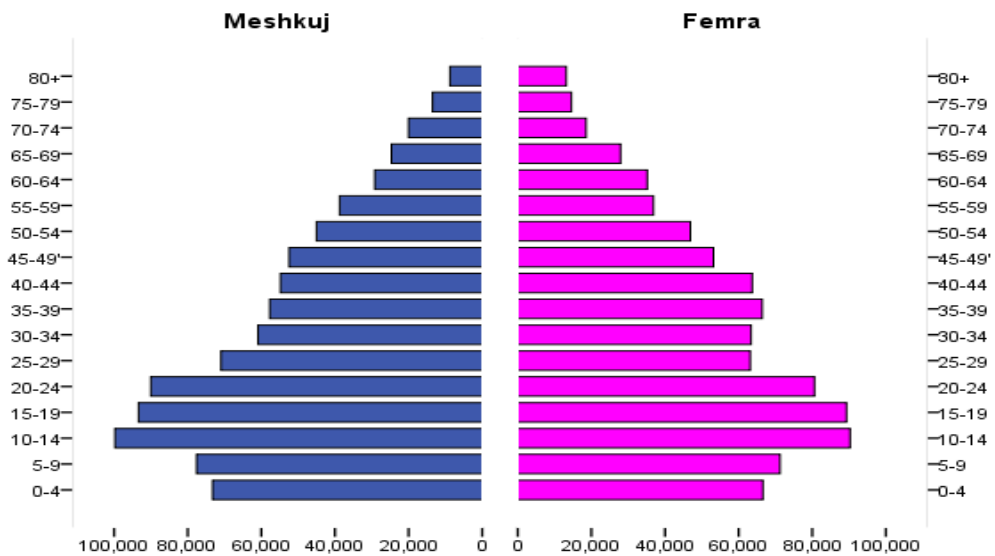
Izvor: Anketa o Radnoj Snazi 2012, ASK

Grafikon 8. Piramida Stanovništva, 2013

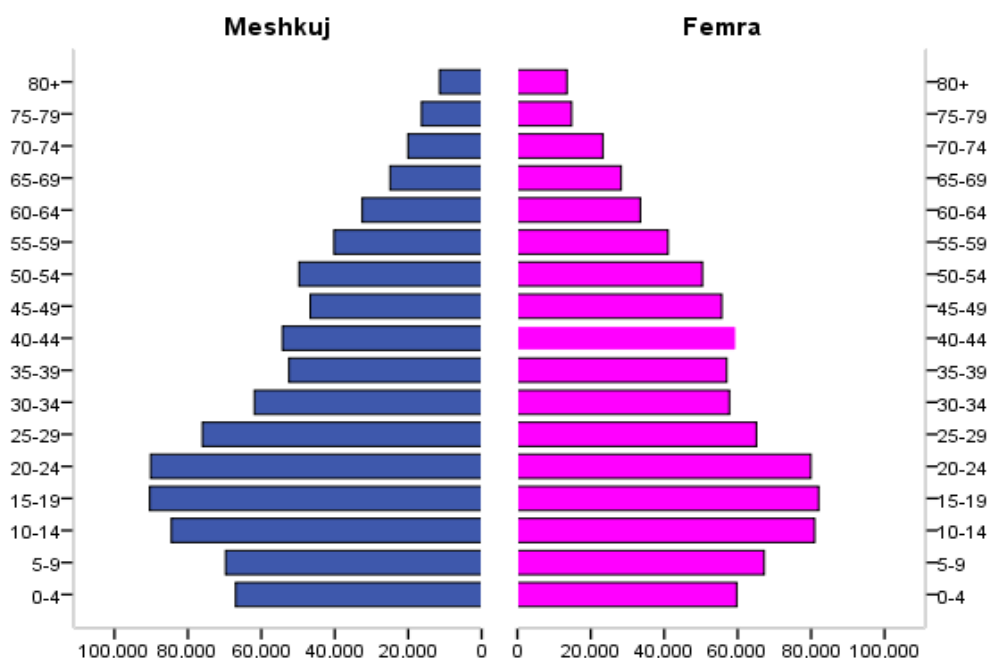
Izvor: Anketa o Radnoj Snazi 2013

Grafikon 9. Piramida Stanovništva, 2014

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi 2014 ASK

Grafikon 10. Piramida Stanovništva, 2015

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi 2015,ASK

Piramida stanovništva gore prikazana, prikazuje strukturu stanovništva prema starosti i polu na Kosovu, 2015. godine. To ukazuje na pad stope rađanja u posljednjih nekoliko godina, jer broj djece uzrasta 0-4 godina je manji nego u starosnoj grupi 5-9 godina. Dok značajan uticaj na suženje piramide stanovništva starosti 35-39 godina i za 45-49 godina je imala Migracija.

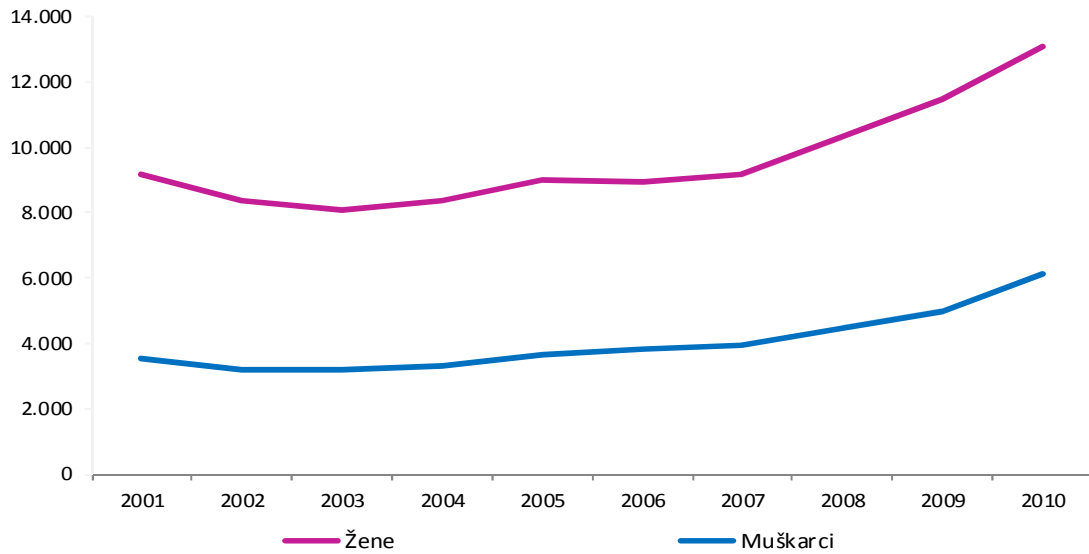
Tabela 3. Stanovništvo prema starosnim grupama i godinama

U hiljade ('000)

Starost	1971		1981		2011		2012		2013		2014		2015	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
0-14	254	277	315	341	235	252	240	251	317	344	312	334	208	221
15-59	303	312	396	425	539	543	575	557	474	471	477	474	548	562
60+	50	48	52	50	90	80	87	97	109	96	111	104	113	105

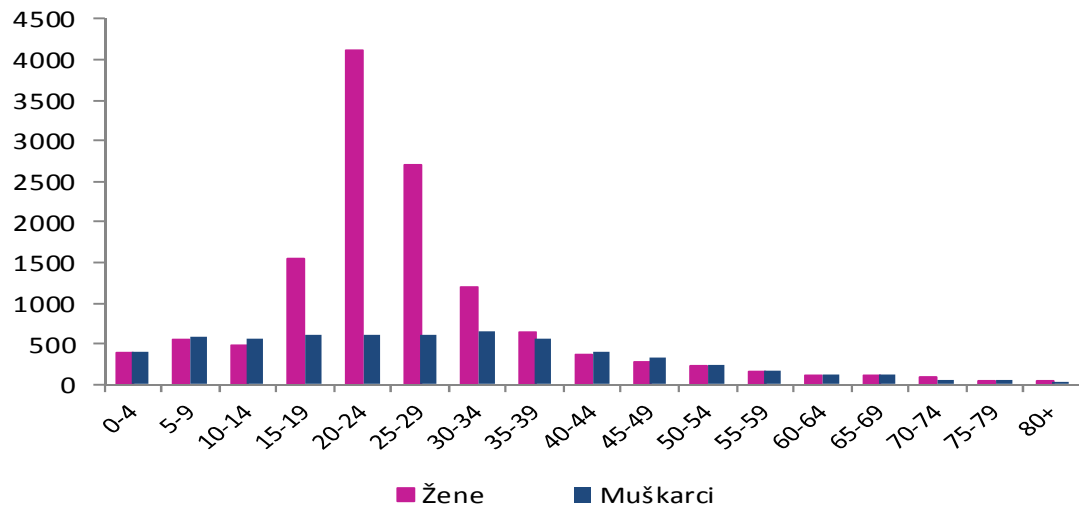
Izvor: Popisi Stanovništva na Kosovu, 1971, 1981, 2011, dok podaci za 2012,2013, 2014 i 2015. godinu od Ankete o Radnoj Snazi.

Grafikon 11. Nacionalno migrantno stanovništvo (unutrašnja) prema godinama

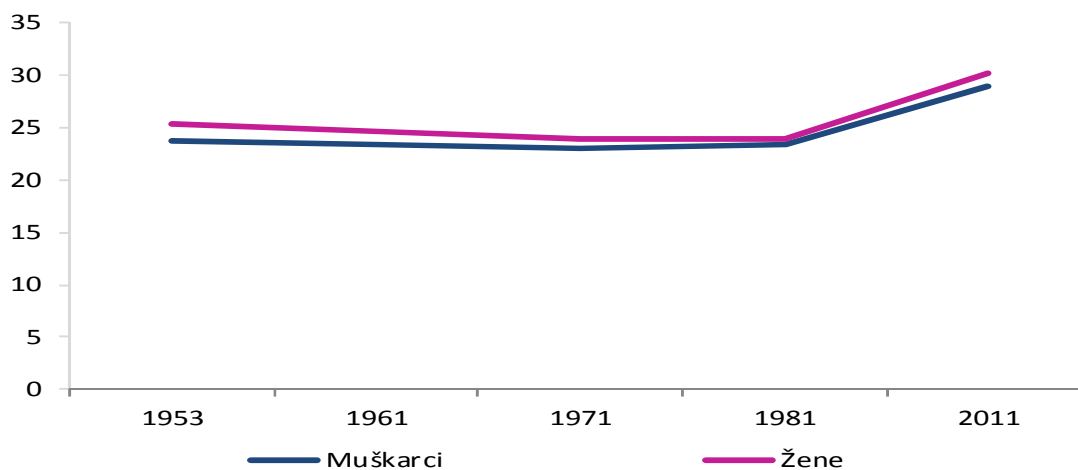
Izvor: Popis Stanovništva na Kosovu 2011, ASK

Grafikon 12. Nacionalno migrantno stanovništvo (unutrašja) prema starosnim Grupama

Izvor: Popis Stanovništva na Kosovu 2011, ASK

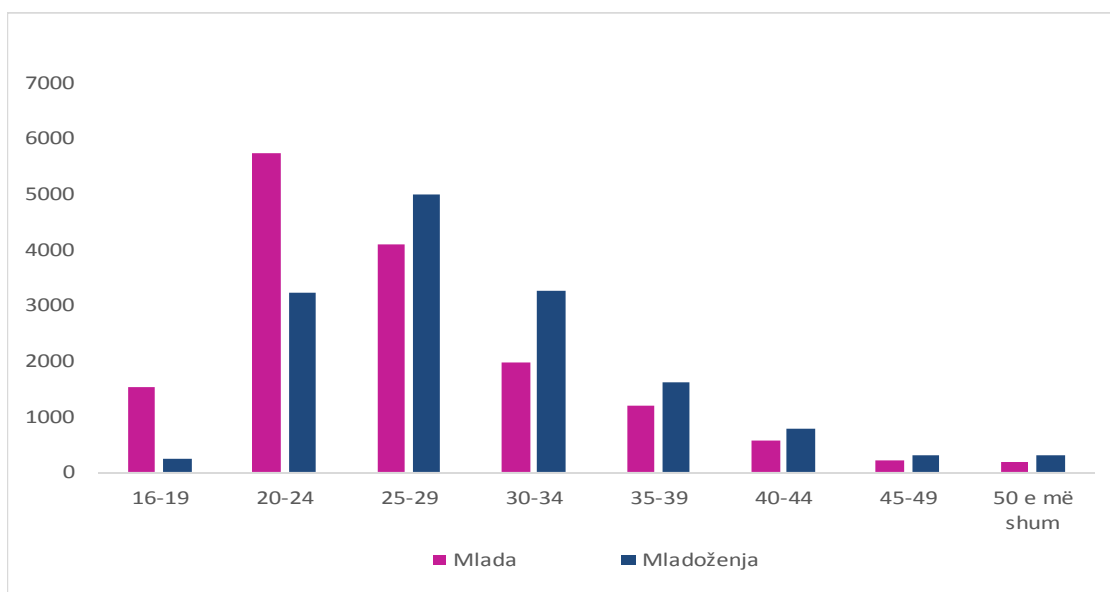
Grafikon 13. Prosečna starost stanovništva prema popisnim godinama

Izvor: Popis Stanovništva na Kosovu 2011, ASK

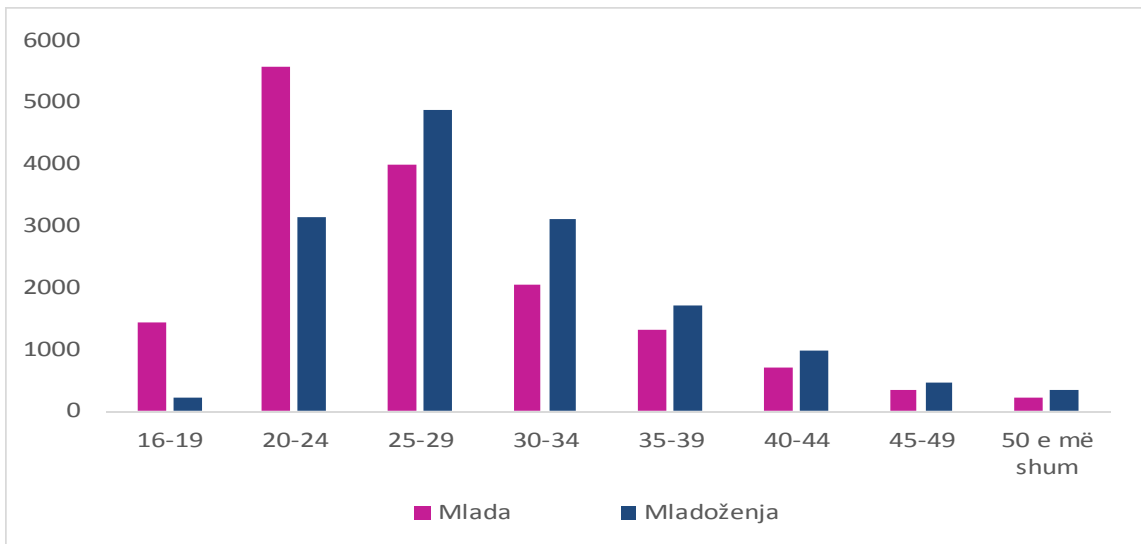
Prosečna starost stanovništva na Kosovu ima minimalne razlike po polnoj strukturi.

Grafikon 14. Stupanje u braku po prvi put (prvi brak) prema starosti, 2014

Izvor: Zaključeni Brakovi na Kosovu 2014, ASK

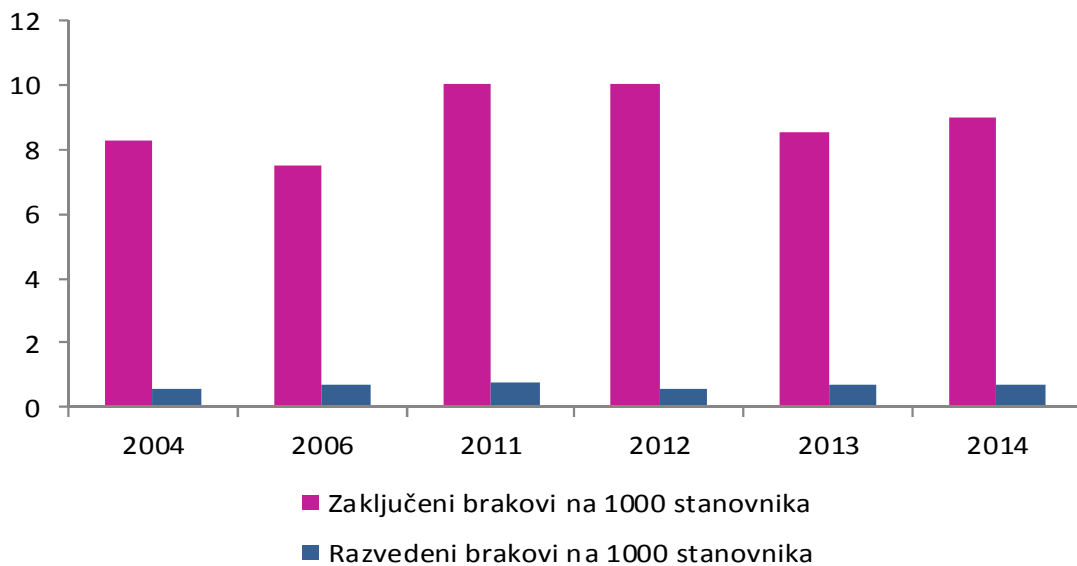
Grafikon 15. Stupanje u braku po prvi put (prvi brak) prema starosti, 2015

Izvor: Zaključeni Brakovi na Kosovu 2015, ASK.

Kao što se vidi iz grafikona, kod prvih brakova prema starosti, postoje značajne razlike između muškaraca i žena, muškaraca se ožene kasnije ranije dok žene se udaju kasnije. Prosečna starost oženjenih-udatih u 2015. godini je bila 29.1 godina, kod žena 27.3 godina a kod muškaraca 30.8 godina.

Grafikon 16. Zaključeni i razvedeni brakovima na 1000 stanovnika prema godinama

Izvor: Zaključeni i razvedeni brakovi na Kosovu prema godinama, ASK.

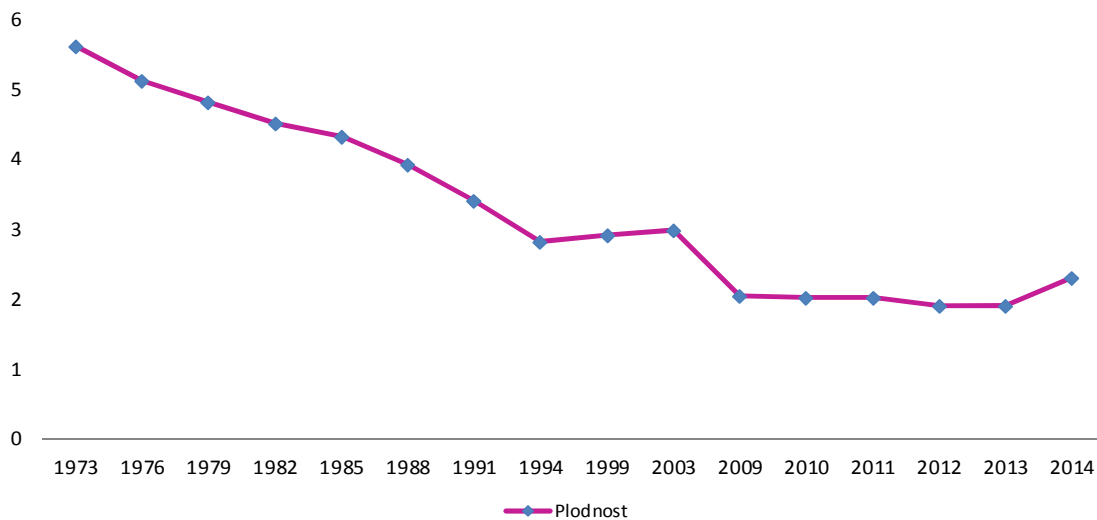
Tabela 4. Ključni pokazatelji o zaključenim i razvedenim brakovima

	2004	2006	2011	2012	2013	2014	2015
Zaključeni brakovi na 1000 stanovnika(‰)	8.3	7.5	10	10	8.5	9.0	9.2
Razvedeni brakovi na 1000 stanovnika (‰)	0.6	0.7	0.8	0.6	0.7	0.7	:
Razvedeni brakovi na 1000 zaključenih brakova(‰)	76.1	93.5	84.7	73.1	67.4	76.5	:
Prosečno trajanje zaključenog braka (godina)	5-9	5-9	5-9	5-9	5-9	5-9	:
Prosečna starost udatih žena	27.0	27.0	28.0	27.4	27.3	27.2	27.7
Prosečna starost oženjenih muškaraca	30.3	30.3	32.0	31.1	30.8	30.7	31.2

Izvor: Zaključeni i razvedeni brakovi na Kosovu prema godinama, ASK.

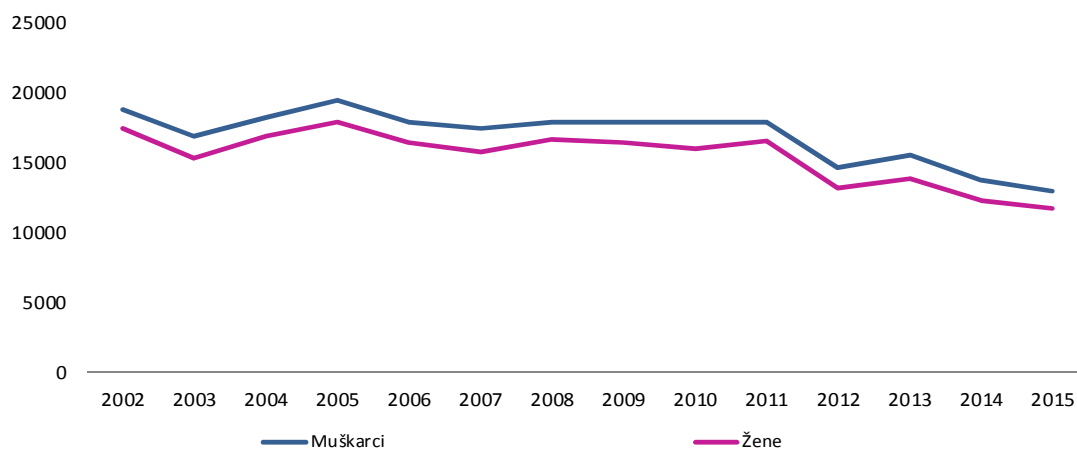
Grafikon 17. Stopa plodnosti na Kosovu prema godinama

Izvor: Vitalne statistike. Anketa ADZK i AVP, ASK

Upoređujući tokom godina, stopa plodnosti na Kosovu je u opadanju, kao posledica niske stope rađanja. Podaci pokazuju da je u odnosu na 2003. godinu kada je plodnost bila 3 dece po ženi u 2014. godini imamo 2 dece po ženi.

Grafikon 18. Živorodeni prema godinama

Izvor: Statistika rođenja na Kosovu, prema godinama, ASK

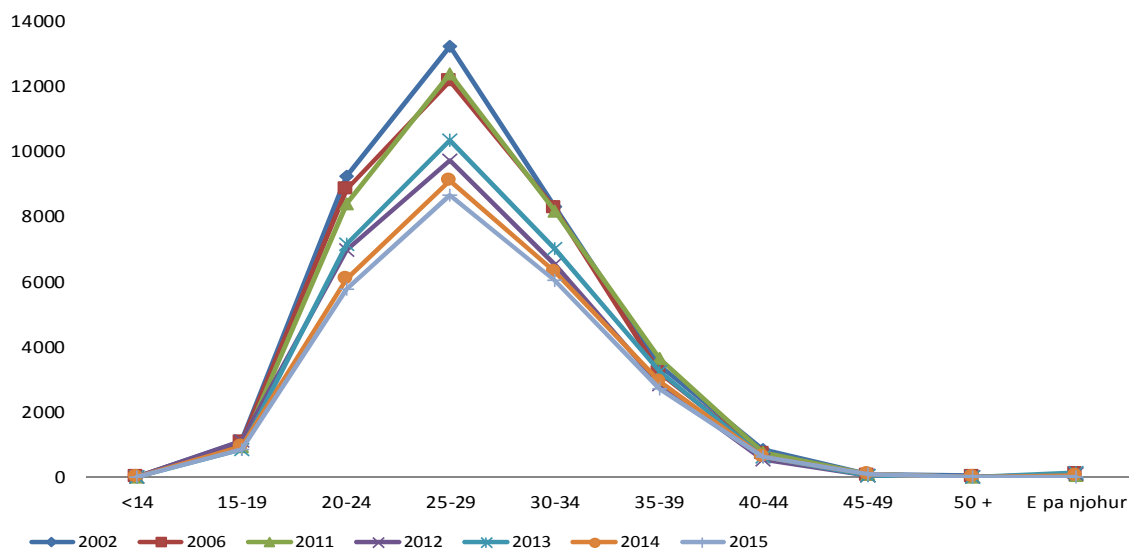
Statistički podaci o živorođenim pokazuju da je stopa rađanja smanjena tokom godina. Naša zemlja je ranije karakterisana sa mladom stanovništvom i velikim brojem rođenih. U posljednjih nekoliko godina ovi pokazatelji su se promijenili uzimajući u obzir velike migraciju mladih ljudi, koje utiču na razlikama rodne strukture, i kao posledica ovoga u narednim godinama primetiće se znakovi starenja stanovništva.

Tabela 5. Živorodeni prema bračnom statusu i prosečnoj starosti majke prema godinama

Godine	U braku	Van braka	Nepoznato	Nelegitimno	Prosečna starost majke
2002	19.374	2.473	14.288	0	28
2006	18.142	13.816	2.229	0	27
2011	20.570	13.671	0	21	28
2012	14.773	12.797	167	6	28
2013	18.428	10.556	335	8	28
2014	14.446	11.241	240	2	28
2015	13.611	10.466	516	1	28

Izvor: Statistika rođenja na Kosovu, prema godinama, ASK

Grafikon 19. Živorodeni prema starosnoj grupi majke i prema godinama

Izvor: Statistika rođenja na Kosovu, prema godinama, ASK.

Kao što se može videti iz grafikona gore, podaci pokazuju da prema starosti većina majki, rađaju u starosti od 25-29 godina.

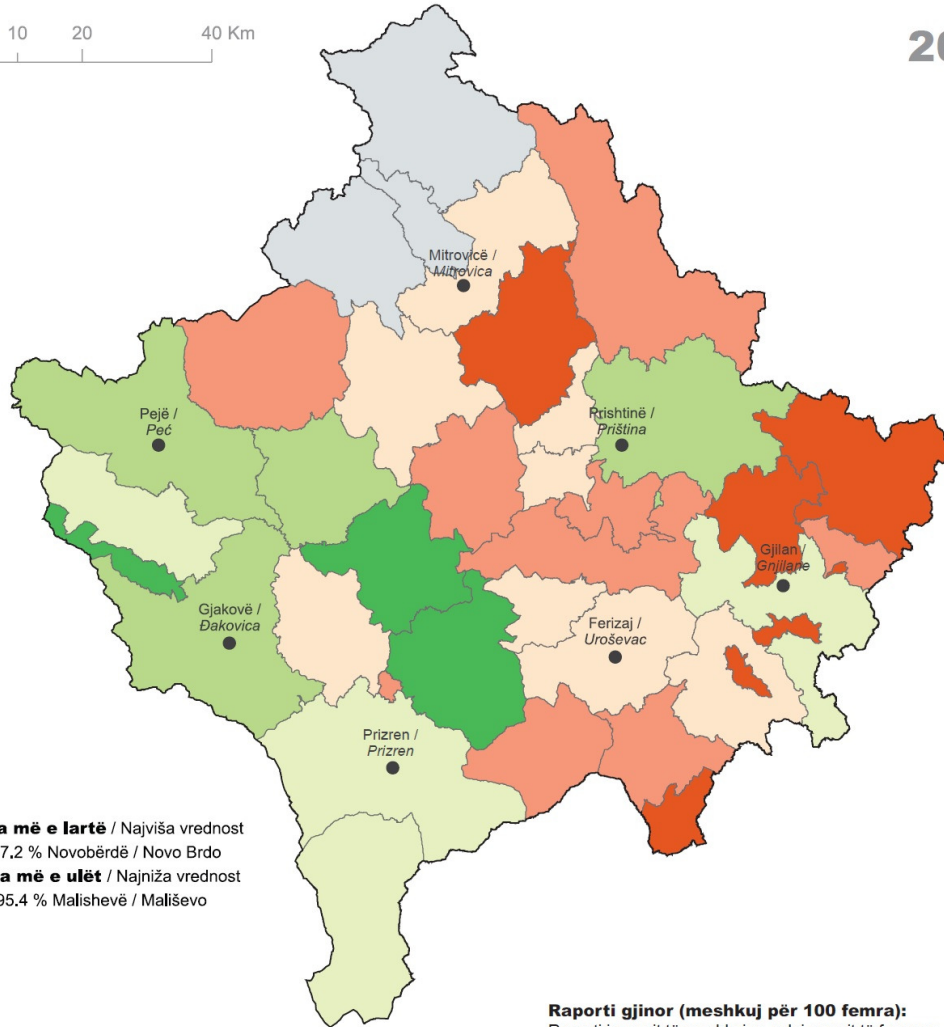

Raporti gjinor
Odnos pola

sipas Komunave / Opštine

0 10 20 40 Km

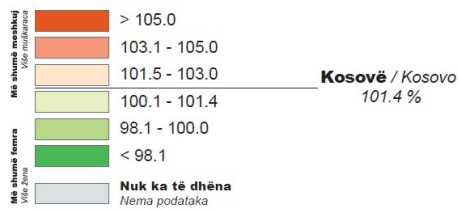
2011

Vlera më e lartë / Najviša vrednost
107.2 % Novobërdë / Novo Brdo
Vlera më e ulët / Najniža vrednost
95.4 % Malishevë / Mališevo

Raporti gjinor (meshkuj për 100 femra):
Raporti i numrit të meshkujve, ndaj numrit të femrave, në %.

Odnos polova (muškarci za 100 žena):
Odnos broja muškaraca prema broju žena, u %.

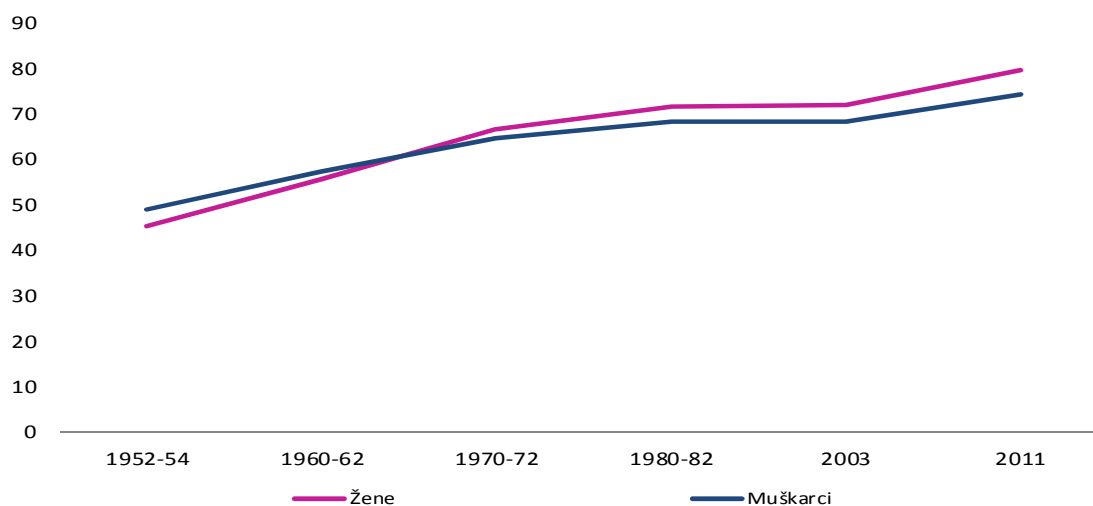

ZDRAVSTVO I BLAG O STANJE

Zdravstvena zaštita

- **Očekivani životni vek za žene/muškarce** pokazuje starost koju u proseku će dostići živorođena deca (očekuje se da živi) u referentnoj godini.
- **Moderne metode kontracepcije** odnose se na upotrebu prezervativa (kondoma), pilula, intrauterina spirala, lokalni hemijski proizvodi i dijafragme.
- **Tradicionalne metode kontracepcije** odnose se na neplodne dane i namerni prekid seksualnog čina (povlačenje od seksualnog čina)
- **Glavni uzrok smrti** definira bolest ili povredu koja je inicirala lanac direktnih uzroka smrti direktno izazivajući smrt, okolnosti nesreće ili nasilje koja rezultira sa fatalnim povredama.
- **Stopa smrtnosti** prema uzroku smrti predstavlja ukupan broj smrtnih slučajeva zbog specifičnih uzroka, na 100.000 stanovnika u referentnoj godini.
- **Stopa smrtnosti odojčadi** predstavlja broj slučajeva umiranja odojčadi (manje od godinu dana) na 1000 živorođenih u referentnoj godini.

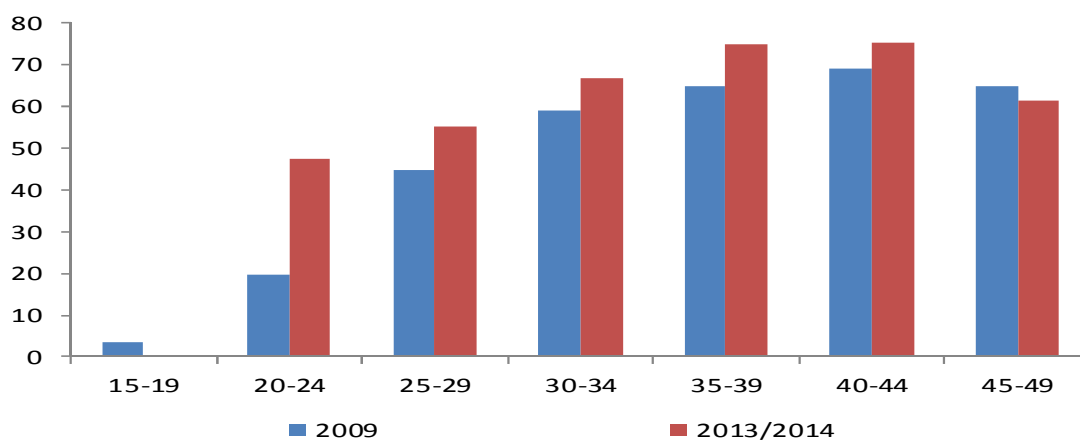
Grafikon 20. Životni vek prema godinama

Izvor: Statistički godišnjak ASK-a na Kosovu, Anketa ADZ za 2011.godinu. Procena Stanovništva, ASK.

Na osnovu prethodnih godina, očekivani životni vek stanovništva na Kosovu je u porastu. U 2011. godini je bio 74.1 godina za muškarce i 79.4 godina za žene.

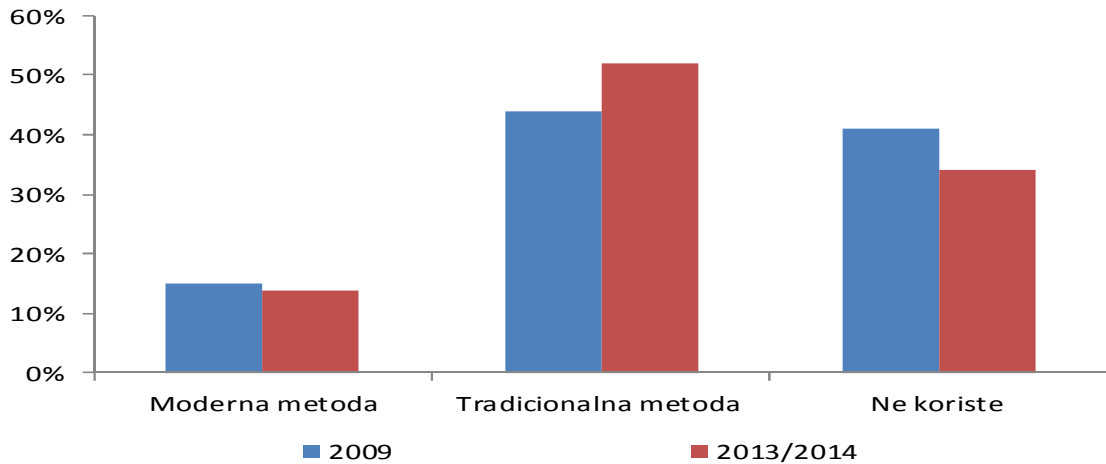
Grafikon 21. Kontraceptivne metode korišćene od žena starosti 15-49 godina

Izvor: DZAK 2009, dok za 2013/2014 AVP (MICS)

Od svih žena starosti 15-49 godina može se primetiti da starosna grupa 35-39 godina i 40-44 godina uglavnom su najviše koristile kontraceptivnih sredstava.

Grafikon 22. Korišćenje kontraceptivnih sredstava

Izvor: Anketa ADZK 2009, dok za 2013/2014. Godinu AVP, ASK

Tabela 6. Procenat žena koje koriste kontracepciju na osnovu odluke korišćenja, prema starosti i prebivalištu 2013/2014

Karakteristike i starost	Lična odluka	Suprug/partner	Zajednički	Drugo	Broj žena
15-19	0.0	0.0	0.0	0.0	17
20-24	1.5	0.9	97.6	0.0	132
25-29	0.7	1.2	97.4	0.7	261
30-34	1.3	3.4	95.2	0.1	402
35-39	3.7	2.8	92.4	1.0	482
40-44	3.5	1.7	93.9	0.7	498
45-49	3.6	3.5	91.2	1.4	327
Ukupno	2.7	2.4	94.1	0.7	2120
Prebivalište					
Urbano	3.6	2.8	92.9	0.6	827
Ruralno	2.1	2.2	94.8	0.7	1293

Izvor: AVP, ASK

Tabela 7. Uzroci smrti po starosnoj grupi 2013. godine

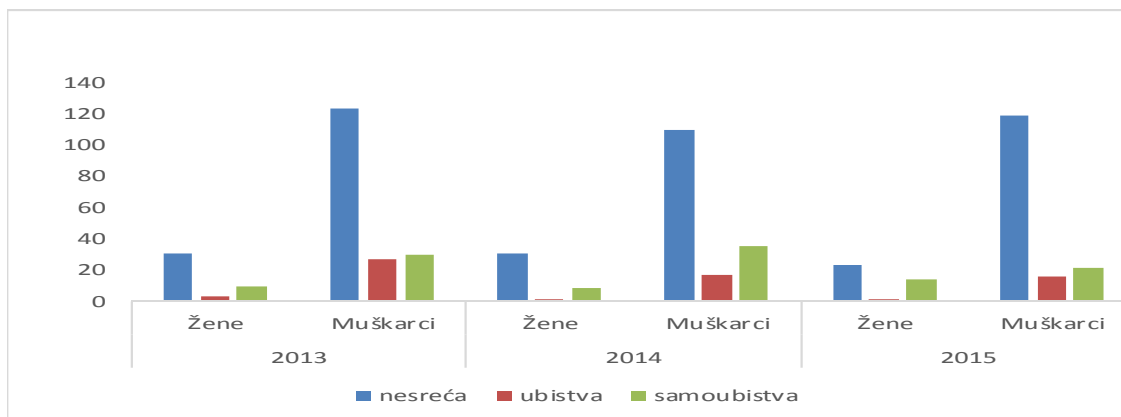
Uzroci smrti 2013	0-14		15-29		30-44		45-59		60+	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
Ukupno	2.5	3.3	0.6	1.4	0.5	0.8	6.3	10.7	31.6	42.3
Kardiovaskularni	0.3	0.6	0.3	0.4	0.4	0.4	5.2	8.8	36.8	46.8
Tumori	1.0	0.4	0.7	0.8	0.9	0.7	13.5	15.8	22.2	43.9
Respiratorni sistem	0.6	1.9	0.6	0.0	0.0	0.0	7.5	6.8	35.4	47.2
Trauma, trauma, nesreće (spoljašni uzroci)	3.8	5.7	4.2	21.7	1.9	6.1	4.2	33.5	3.8	15.1
Drugo	10.1	13.4	1.0	1.4	0.5	1.1	4.1	8.6	28.0	31.9

Izvori: Uzroci smrti na Kosovu 2013, ASK

Tabela pokazuje da uzroci smrti su uglavnom kardiovaskularne bolesti, gde dominira starosna grupa 60+ godina (46.8% muškaraca i 36.8% žena). Tumori su na drugo mesto sa istom starosnom grupom.

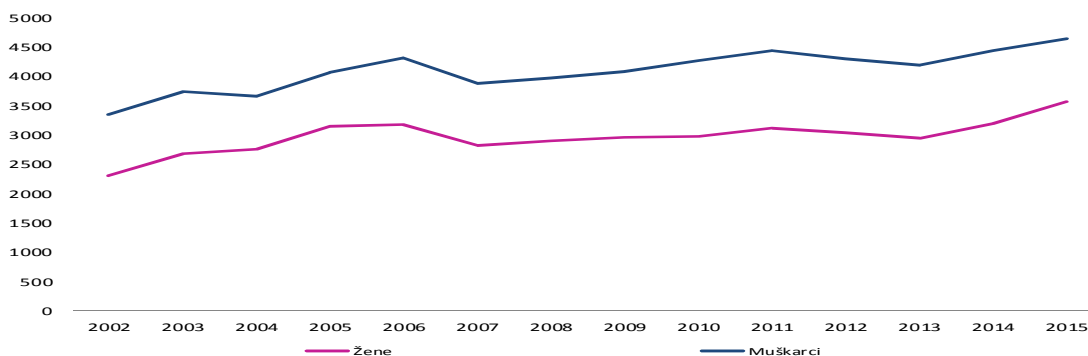
Grafikon 23. Osobe koje su umrle nasilnom smrću prema godinama

Izvor: Statistika umrlih na Kosovu, ASK

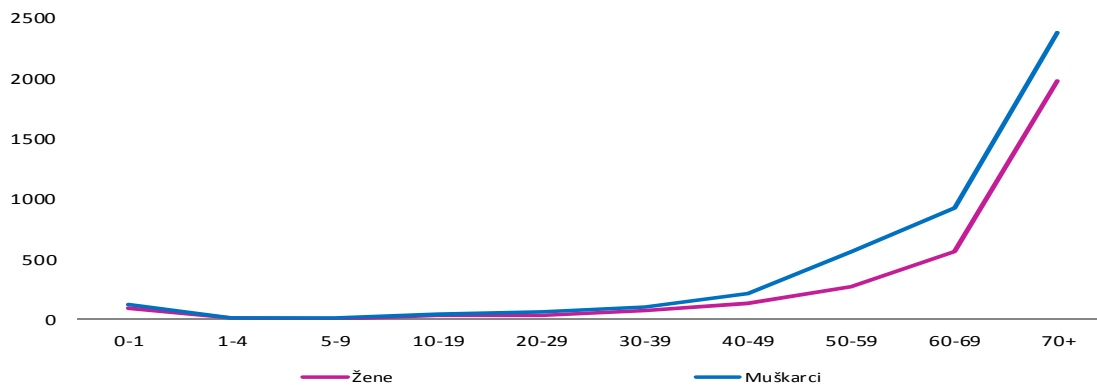
Na Kosovu najveći broj osoba koja umiru nasilnom smrću prema godinama je kod nesreća.

Grafikon 24. Uzroci smrti na Kosovu prema godinama

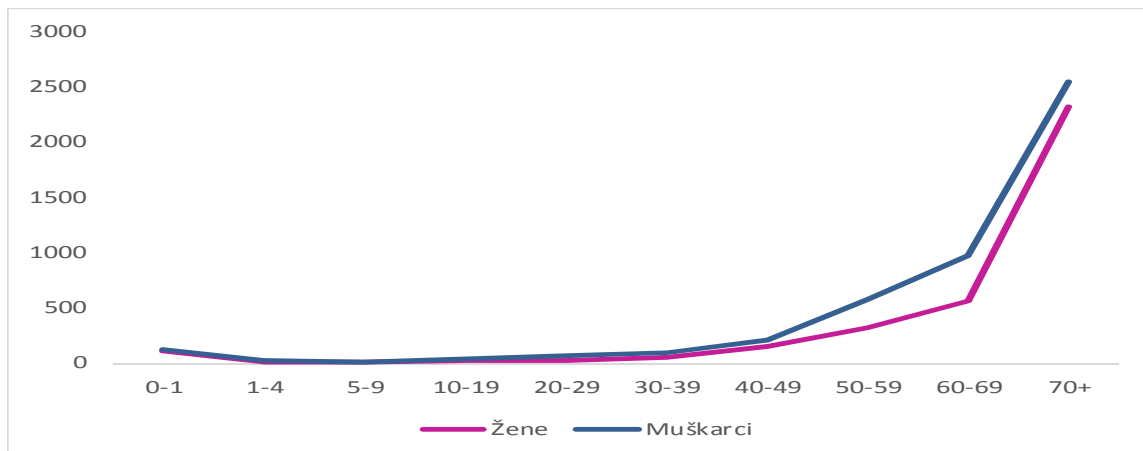
Izvor: Statistika Umrlih na Kosovu, ASK

Grafikon 25. Slučajevi smrti prema starosnoj grupi, 2014

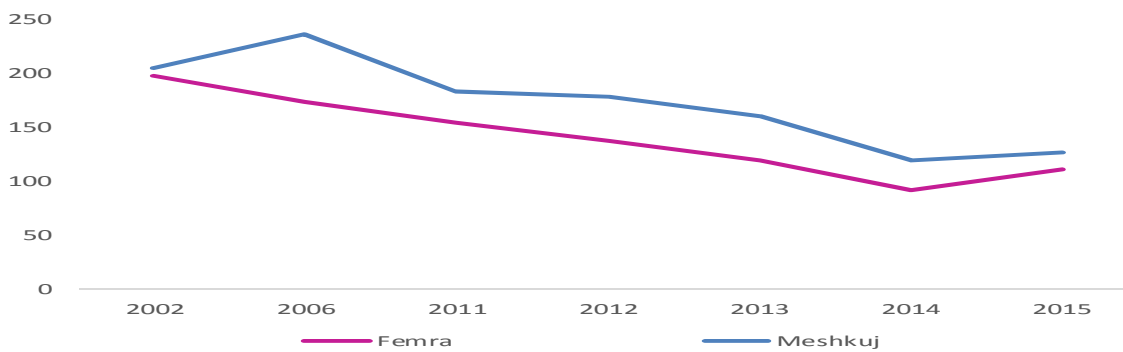
Izvor: Statistika Umrlih na Kosovu 2014, ASK.

Grafikon 26. Slučajevi smrti prema starosnoj grupi, 2015

Izvor: Statistika Umrlih na Kosovu 2015, ASK.

Grafikon 27. Umrla odojčad prema godinama

Izvor: Statistika Umrlih na Kosovu prema godinama, ASK.

*Umrla odojčad su svi oni slučajevi smrti odojčadi starosti 0 do 365 dana.

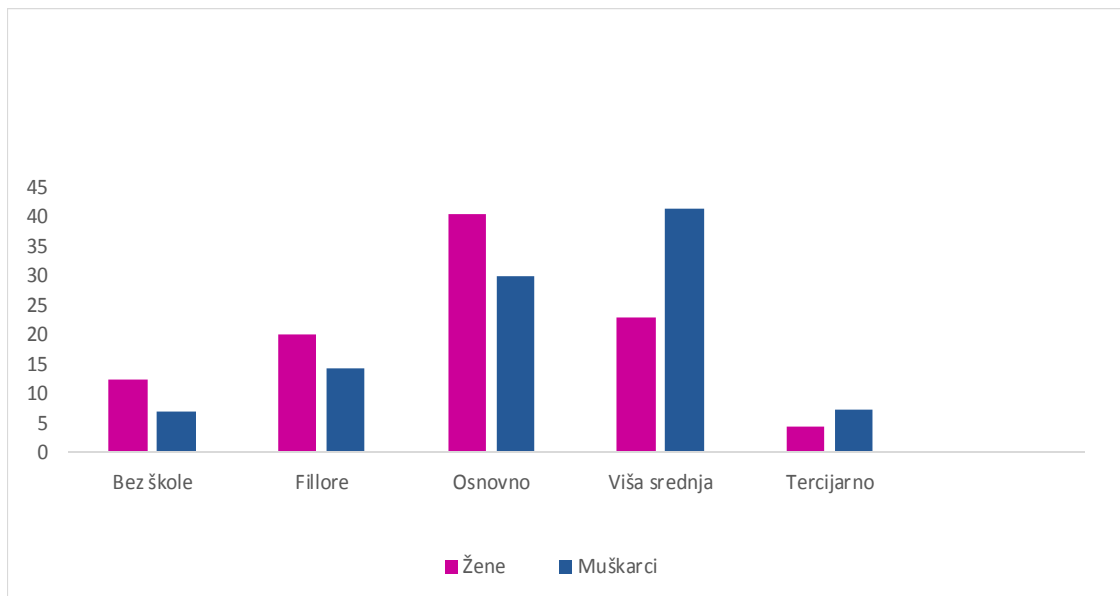
Prema godinama, broj umrlih odojčadi ispod jedne godine starosti je veći kod muškog pola. Smatra se da imunitet dečaka je slabiji i nestabilan u poređenju sa devojkama.

OBRAZOVANJE

Obrazovanje

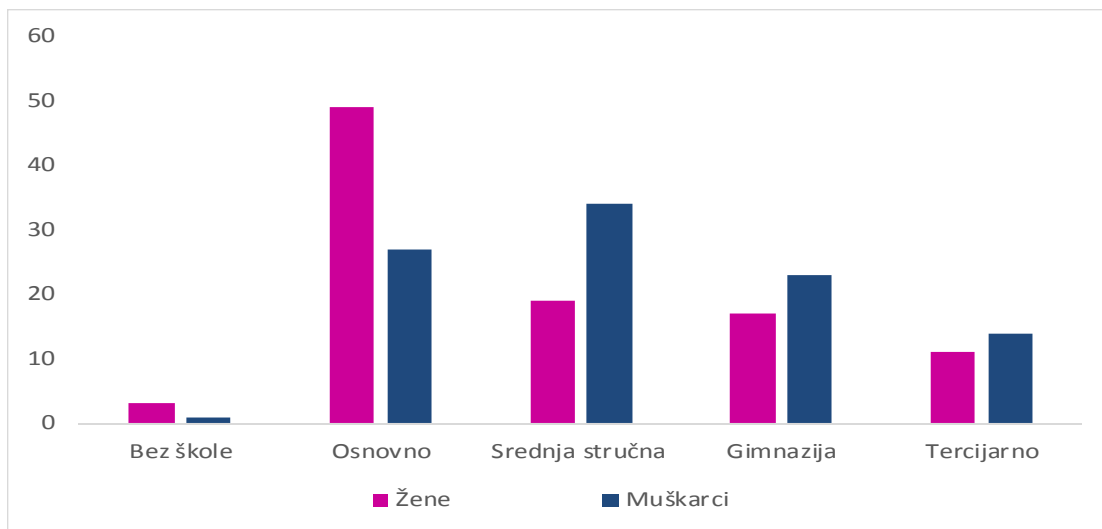
- Osnovno obrazovanje obuhvata decu uzrasta od 6 godina, gde je broj dece uzrasta od 6 godina upisanih u osnovnu školu je procenat ukupne populacije dece ovog uzrasta.
- Osnovno obrazovanje obuhvata decu uzrasta od 6-15 godina, i predstavlja broj dece uzrasta 6-15 godina upisanih u osnovnu školu kao procenat ukupne populacije dece ovog uzrasta.
- Srednje obrazovanje obuhvata decu uzrasta 15 godina, i predstavlja broj dece uzrasta 15 godina upisanih u osnovnu školu kao procenat ukupne populacije dece ovog uzrasta
- Srednje obrazovanje obuhvata decu uzrasta 15-18 godina, i predstavlja broj dece uzrasta 15-18 godina upisanih u osnovnu školu kao procenat ukupne populacije dece ovog uzrasta
- Diplomirani u osnovnoj i srednjoj školi su učenici koji su završili deveti razred osnovne škole i učenici koji dopunjavaju treću ili četvrtu godinu srednje škole (u zavisnosti od trajanja obrazovnog profila u kojem su upisani)
- Nastavnici osnovnih i srednjih škola su svi nastavnici zaposleni u osnovnim i srednjim školama, sa punim i skraćenim radnim vremenom.
- Studenti upisani u visokom obrazovanju su osobe koje su upisane u orvom stepenu akademskih studija, prvom stepenu strukovnih studija, drugom stepenu akademskih studija (master), specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije i doktorske akademske studije.
- Diplomirani su osobe koje su stekle stručnu kvalifikaciju, universitetsku diplomu ili neku drugu akademsku diplomu.
- Učešće stanovništva starosti 25-64 godina u obrazovanju i osposobljavanju predstavlja osobe starosti 25 do 64 godina koje pohađaju bilo koji oblik obrazovanja ili obuke kao procenat stanovništva starosti 25 do 64 godina.

Grafikon 28. Stanovništvo starosti 15-65 prema nivou obrazovanja u %

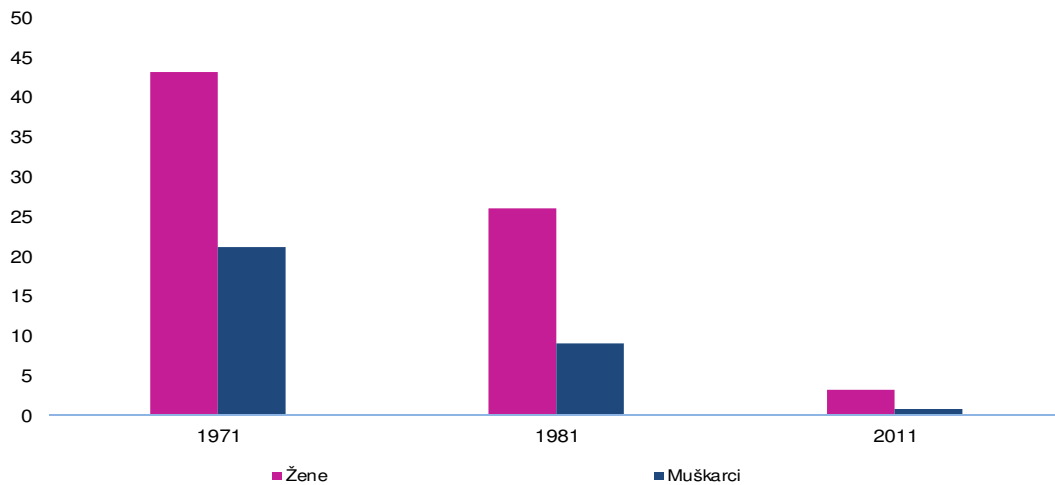
Izvor: Popis Stanovništva, Domaćinstva i Stanova na Kosovu 2011

Grafikon 29. Stanovništvo starosti 15-64 godina prema nivou obrazovanja u %

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi, ASK.

Grafikon 30. Nepismene osobe prema godinama popisa (stanovništvo starosti 10+) u %

Izvor: Popis Stanovništva, Domaćinstva i Stanova na Kosovu 2011

Tabela 8. Nepismene osobe prema regionima (Stanovništvo 15+)

Regioni	2009			2013/2014		
	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno
Ruralno	11	6	8	10	4	7
Urbano	8	3	5	6	3	4
Ukupno	10	5	7	9	4	6

Izvor: Demografska, Socijalna i Reproaktivna Zdravstvena. Anкета na Kosovu, 2009 i Anкета Višestrukih Pokazatelja za 2013-2014. godinu, ASK.

Tabela 9. Broj predškolske dece, učenika i studenata u procentima u javnom i privatnom obrazovanju za 2014-2015 i 2015/2016. godinu.

Nivo	Raspodela prema polu u % 2014/2015		Raspodela prema polu u % 2015/2016	
	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj
	0 Predškolsko	48.4	51.6	48.1
1+2 Osnovno i niže srednje	48.4	51.6	48.4	51.6
3 Više srednje	47.0	53.0	47.5	52.5
1+2 Osnovno i niže srednje specijalno	42.3	57.7	42.9	57.1
3 Više srednje specijalno	42.0	58.0	46.6	53.4
5+6 Univerzitetsko	52.9	47.1	48.6	51.4

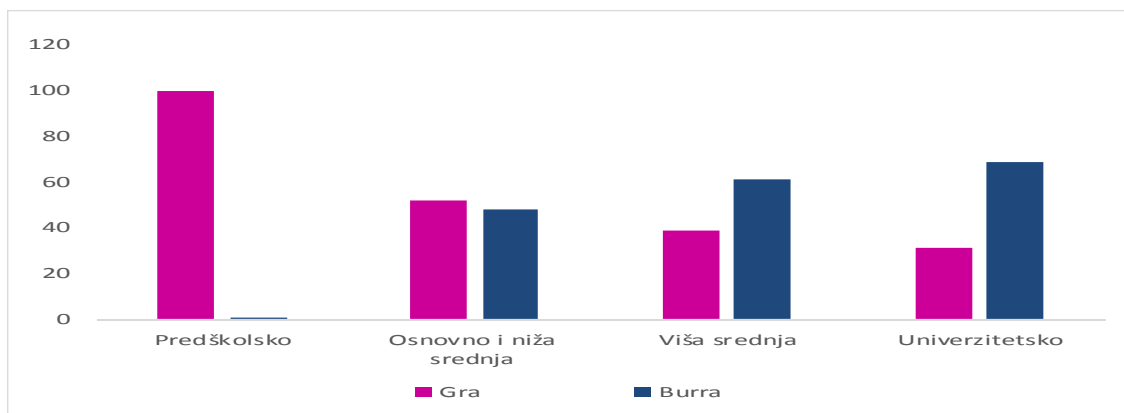
Izvor: Statistika Obrazovanja, 2014/2015 i 2015/2016, ASK

Tabela 10. Struktura nastavnika prema nivou obrazovanja u (javnom i privatnom) obrazovanju u 2014/2015 i 2015/2016.godinu.

Nivo	Nastavnici	Raspodela prema polu u % 2014/2015		Raspodela prema polu u % 2015/2016	
		Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
0	Predškolsko	99.6	0.4	99.5	0.5
1+2	Osnovno i niža srednja	51.9	48.1	52.8	47.2
3	Viša srednja	38.8	61.2	39.3	60.7
5+6	Univerzitetski	31.5	68.5	34.3	65.7

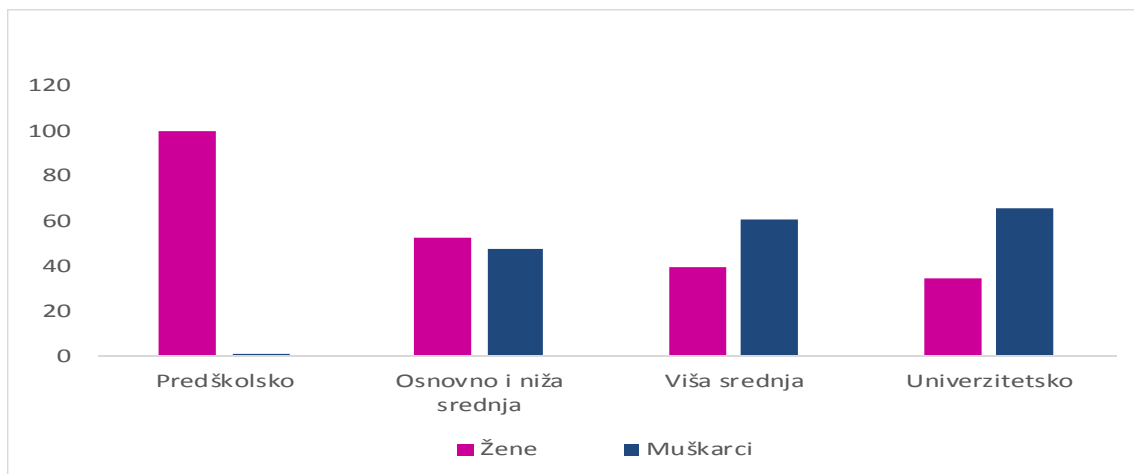
Izvor: Statistika Obrazovanja, 2014/2015 i 2015/2016, ASK

Grafikon 31. Struktura nastavnika prema nivou obrazovanja u (javnom i privatnom) obrazovanju u 2014/2015

Izvor: Statistika Obrazovanja, 2014/2015, ASK

Grafikon 32. Struktura nastavnika prema nivou obrazovanja u (javnom i privatnom) obrazovanju u 2015/2016

Izvor: Statistika Obrazovanja, 2015/2016, ASK.

Tabela 11. Broj vaspitača i dece prema godinama

Školska godina	Broj vaspitača		Broj dece	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
2008-2009	1.125	43	11.365	12.461
2009-2010	1.179	41	11.158	12.875
2010-2011	1.256	47	11.709	12.946
2011-2012	1.289	44	11.897	13.048
2012-2013	1.402	48	12.545	13.886
2013-2014	1.492	42	12.933	13.835
2014-2015	526	2	12.562	13.366
2015-2016	574	3	12.619	13.535

Izvor: Statistika Obrazovanja prema godinama, ASK.

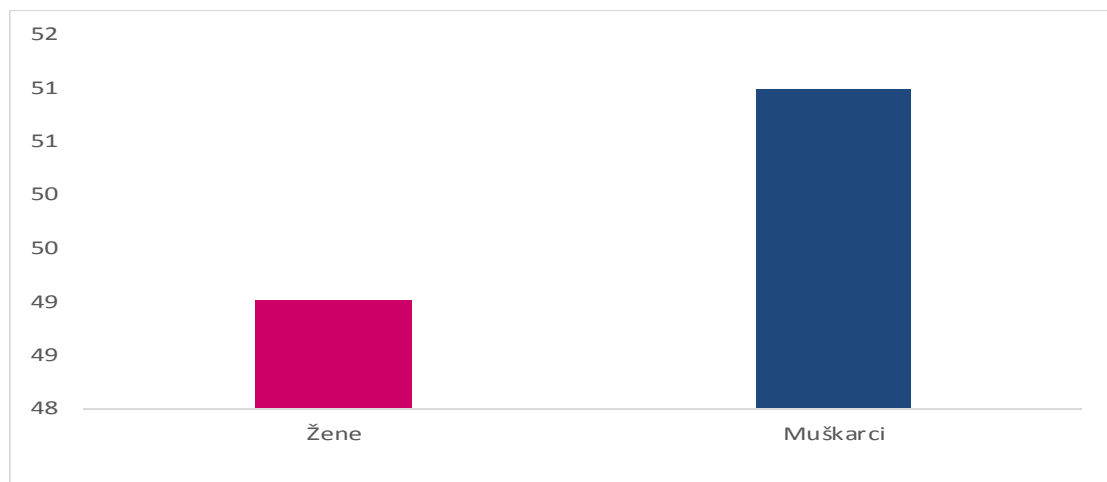
* Nedostaju podaci o broju nastavnika u predosnovnom obrazovanju za 2014/2015 i 2015/2016. godinu (uključeni su samo podaci o predškolskom obrazovanju)

Tabela 12. Škole, odeljenja, učenici i nastavnici u niže srednjem obrazovanju prema školskim godinama

Školska godina	Škola	Odeljenje	Učenici		Nastavnici		Broj učenika po nastavniku
			Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	
2008-2009	972	13.374	153.081	166.073	7.447	9784	18
2009-2010	984	12.926	146.873	159.426	7.653	9574	18
2010-2011	1030	13.192	145.675	156.578	8.150	9706	17
2011-2012	1029	13.172	141.872	152.547	8.376	9446	17
2012-2013	1034	12.935	13.804	272.873	8.548	9115	16
2013-2014	1046	13.033	135.662	145.161	8.898	8953	16
2014-2015	985	:	132.481	141.168	9.139	8455	16
2015-2016	1012	:	126.440	134.696	9.623	8612	14

Izvor: Statistika Obrazovanja prema godinama, ASK

Grafikon 33. Raspodela studenata (bačelor i master) u javnim i privatnim univerzitetima na Kosovu 2015/2016 prema polu, u %

Izvor: Ministarstvo obrazovanja -Pokazatelji Obrazovanja na Kosovu

Tabela 13. Škole, odeljenja, učenici i nastavnici u više srednjem obrazovanju prema školskim godinama

Školska godina	Škola	Odeljenje	Učenika			Nastavnika			Broj učenika po nastavniku
			Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	
2008-2009	121	3.130	96.765	43.327	53.438	5.157	1.717	3.440	19
2009-2010	125	3.308	104.806	47.242	57.564	5.519	1.923	3.596	19
2010-2011	137	3.483	108.503	49.788	58.715	5.957	2.134	3.823	18
2011-2012	142	3.874	109.513	50.290	59.223	6.095	2.237	3.858	18
2012-2013	140	3.608	107.303	49.518	57.785	6.142	2.316	3.826	17
2013-2014	131	3.472	103.038	47.865	55.173	6.374	2.494	3.880	16
2014-2015	120	:	83.743	39.358	44.385	5.358	2.081	3.277	16
2015-2016	119	:	85.377	40.667	44.710	5.275	2.211	3.413	16

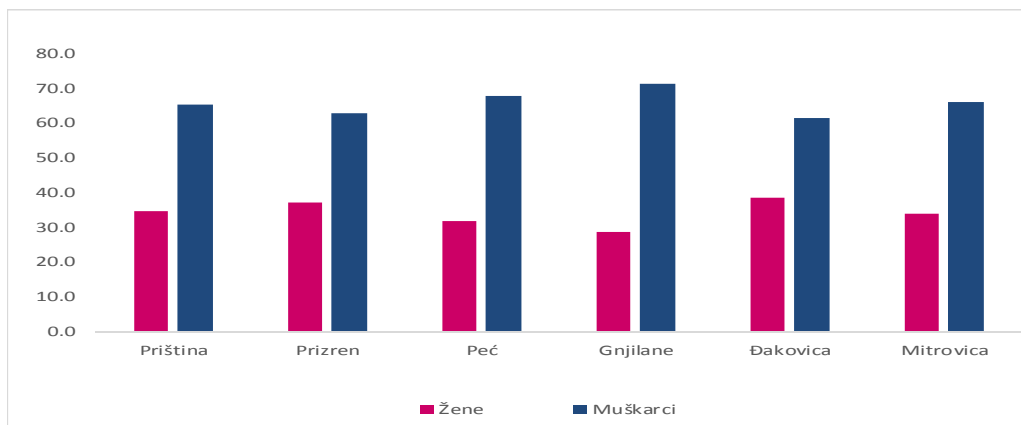
Izvor: Statistika Obrazovanja prema godinama, ASK

Tabela 14. Ukupan broj studenata (bačelor i master) u javnim i privatnim univerzitetima na Kosovu 2015/2016

Univerzitet/ Koledž	Žene	Muškarci
Univerzitet u Prištini	26.837	20.986
Univerzitet u Prizrenu	3.674	3.200
Univerzitet u Peći	4.034	4.861
Univerzitet u Gnjilanu	2.430	1.992
Univerzitet u Đakovici	1.683	533
Univerzitet u Mitrovici	1.129	1.247
Fakultet Islamskih Nauka	156	231
Kosovska Akademija Javne Bezbednosti	13	105
Privatni koledži	19.075	28.243

Izvor: Ministarstvo obrazovanja -Pokazatelji Obrazovanja na Kosovu, ASK

Grafikon 34. Raspodela akademskog osoblja u javnim i privatnim univerzitetima na Kosovu 2015/2016 prema polu, u %

Izvor: Ministarstvo obrazovanja -Pokazatelji Obrazovanja na Kosovu, ASK

Tabela 15. Bruto stopa upisa (BSU) prema nivou obrazovanja

Bruto stopa upisa(BSU) prema nivou obrazovanja	Raspodela prema polu u % 2012/2013		Raspodela prema polu u % 2013/2014	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
Predškolsko i Predosnovno obrazovanje	15.0	14.9	14.7	14.9
Osnovno obrazovanje (razred 1-5)	98.5	98.7	96.0	96.8
Niže srednje obrazovanje (razred 6-9)	98.1	99.1	97.8	98.3
Više srednje obrazovanje (razred 9-12)	85.3	91.9	84.4	89.4

Izvor: Ministarstvo obrazovanja -Pokazatelji Obrazovanja na Kosovu

Tabela 16. Bruto stopa obuhvata decu sa posebnim potrebama u nivoima obrazovanja

Osnovni i niže srednji nivo	Žene	Muškarci
Obuhvatanje dece sa posebnim potrebama u osnovnom i niže srednjem nivou obrazovanja (razred 1-9)	37.0	44.0
Osnovni i niže srednji nivo	Žene	Muškarci
Obuhvatanje dece sa posebnim potrebama u više srednjem nivou obrazovanja (razred 10-12)	15.7	18.3

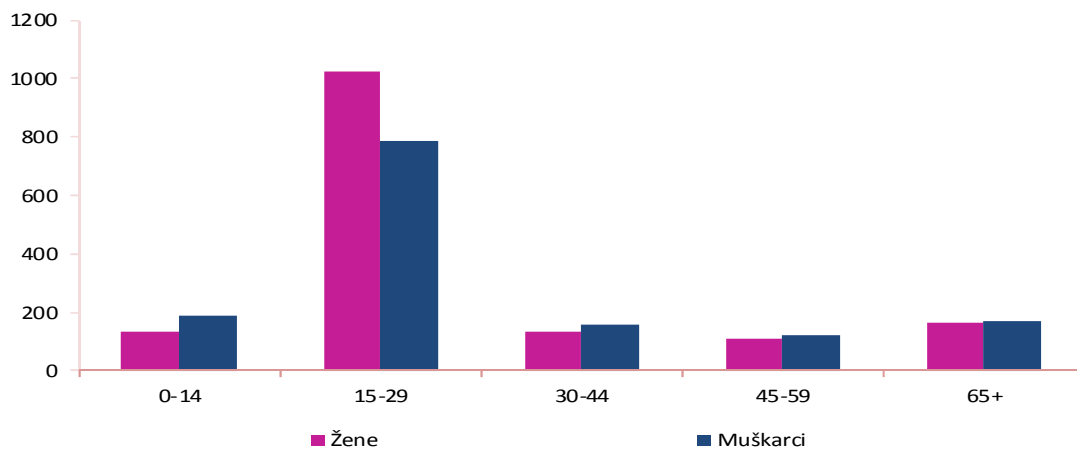
Izvor: Ministarstvo obrazovanja -Pokazatelji Obrazovanja na Kosovu

SOCIJALNA ZAŠTITA

Socijalna zaštita

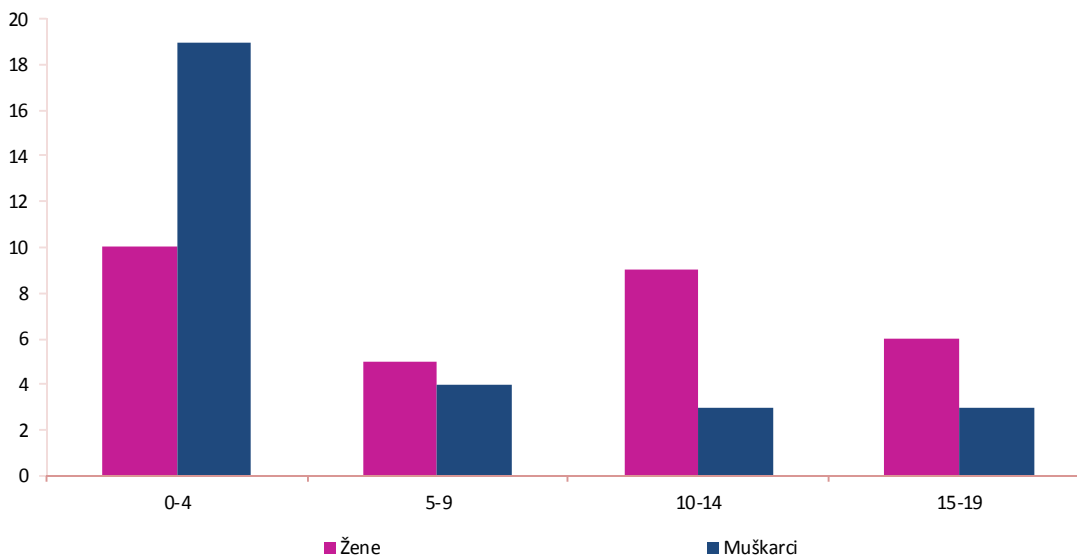
- Socijalna zaštita se sastoji od organizovanih socijalnih aktivnosti koji se sprovode u javnom interesu za osnaživanje građana za nezavisan i produktivan život u zajednici, sprečavajući brzo socijalnu isključenost i otklanjanje njihovih posledica.
- Korisnici smeštaja u ustanovama socijalne zaštite su osobe koje ne mogu biti smešteni u svojim biološkim porodicama ili u neku drugu porodicu, ili da dobiju opštinske usluge, za koje takav smeštaj ne bi bio u njihovom najboljem interesu.
- Ustanove za socijalnu zaštitu za smeštaj korisnika obuhvaćaju ustanove za smeštaj dece bez roditeljskog staranja, centri za podršku starateljstva , kazneno-popravne ustanova za decu i mlade, domove za stare i penzionere, i ustanove za smeštaj osoba sa smetnjama u razvoju.
- Penzija je mesečno primanje novaca na koje pojedinac ima pravo nakon što dostigne određenu starosnu dob, invalidnosti, smrti i fizičke debitne. Postoje tri kategorije penzija: starosna, invalidska i porodična.

Grafikon 35. Osobe privremeno prisutne u kolektivnim stambenim ustanovama prema starosti

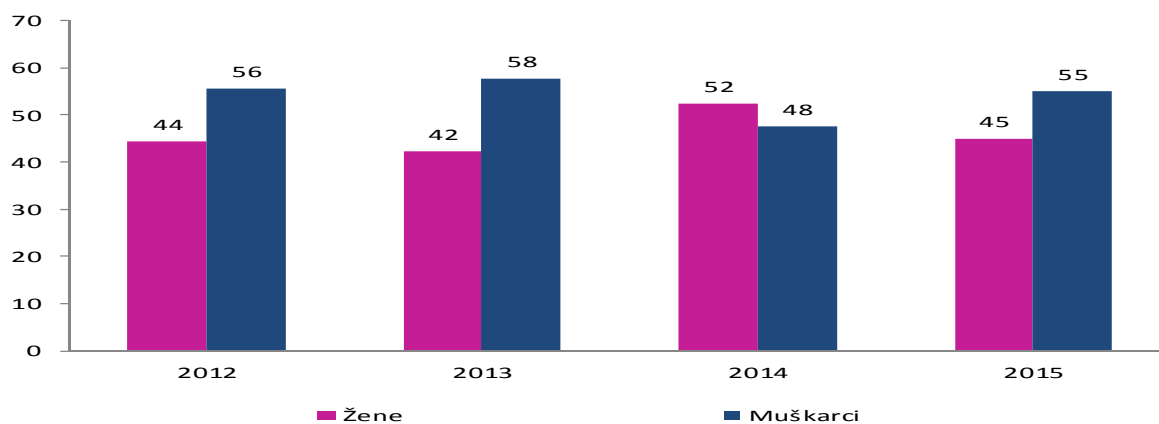
Izvor: Popis Stanovništva, Domaćinstva i Stanova na Kosovu 2011

Grafikon 36. Deca smeštena u prihvatilištima prema starosnoj grupi

Izvor: Popis Stanovništva, Domaćinstva i Stanova na Kosovu 2011, ASK.

Grafikon 37. Napuštena deca prema godinama

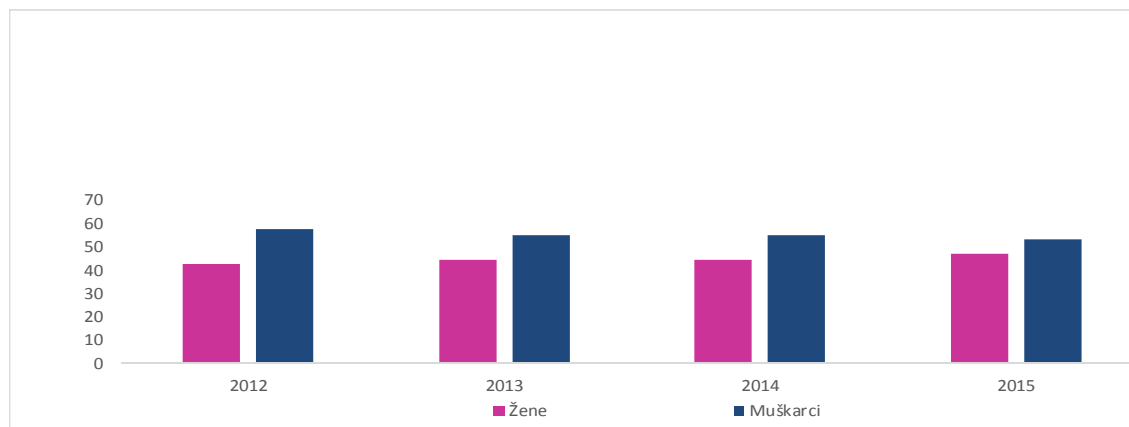
Izvor: Statistika socijalne zaštite prema godinama, ASK

Tabela 17. Osobe bez porodičnog staranja smeštene u domovima za stare prema godinama

Godine	Žene	Muškarci	Ukupno
2012	55	74	129
2013	55	68	123
2014	52	64	116
2015	53	60	113

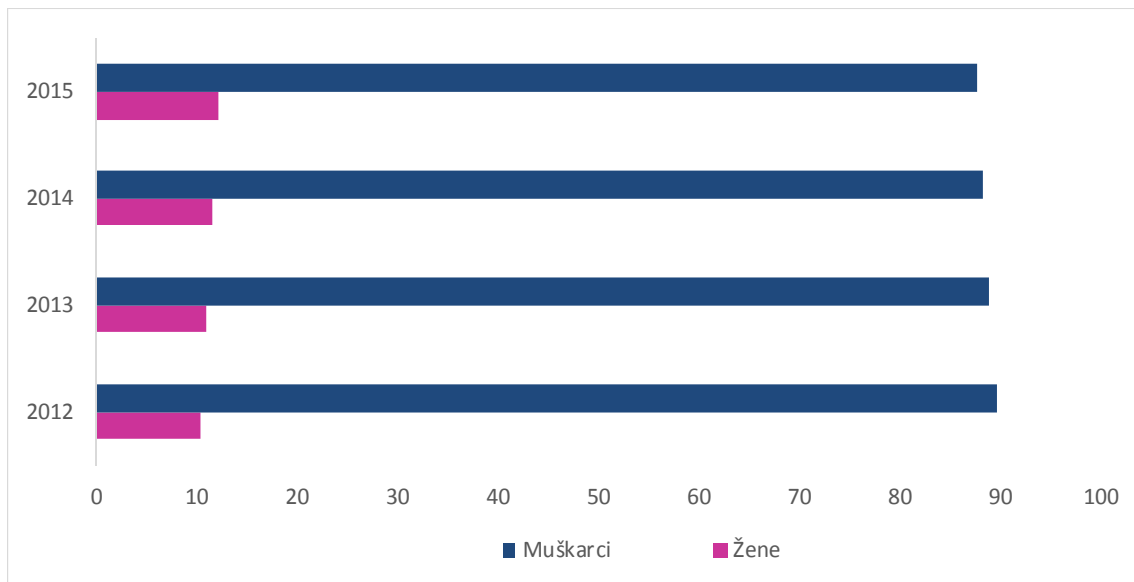
Izvor: Statistika socijalne zaštite prema godinama, ASK

Grafikon 38. Raspodela osoba bez porodičnog staranja smeštene u domovima za stare prema polu i godinama

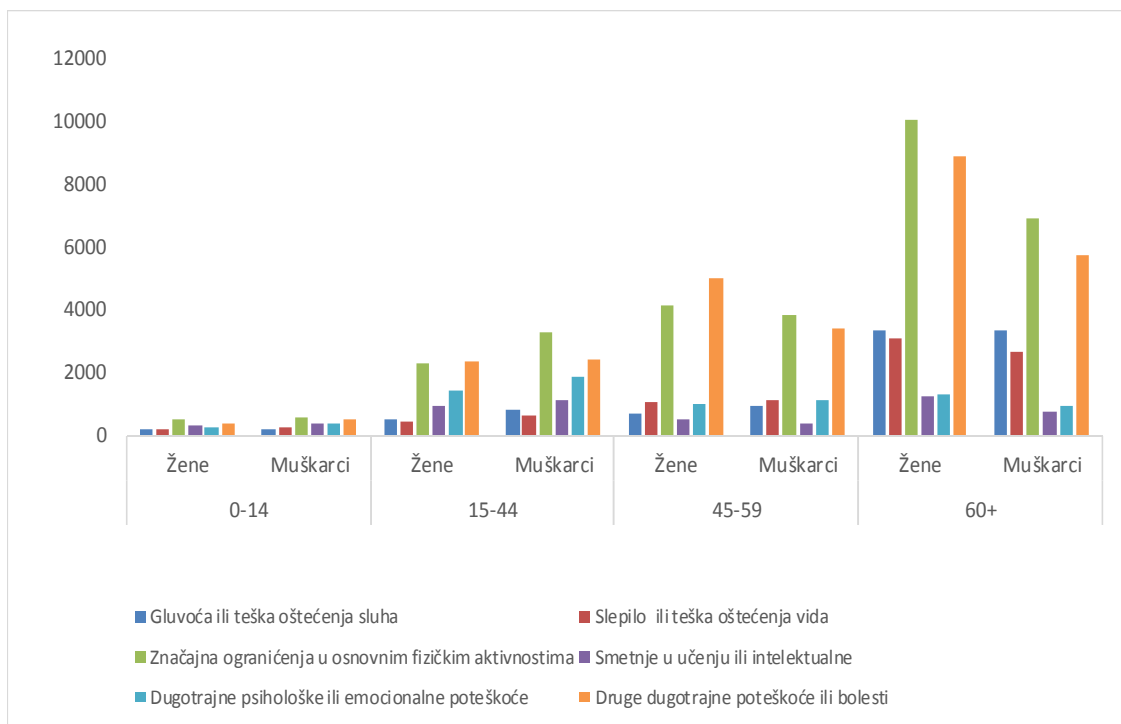
Izvor: Statistika socijalne zaštite prema godinama, ASK

Grafikon 39. Penzije iz plaćanja doprinosa prema godinama, u %

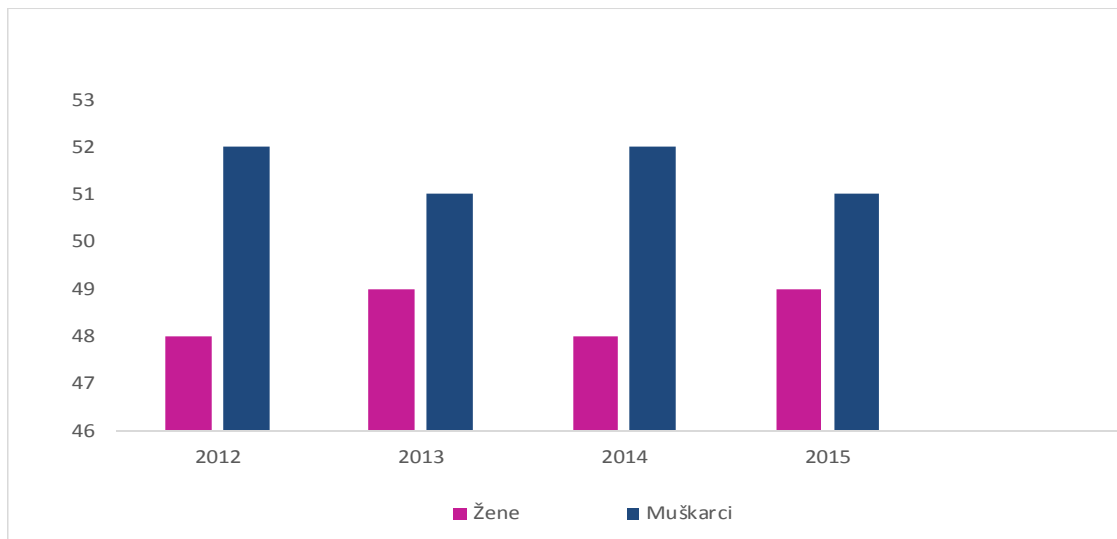
Izvor: Statistika socijalne zaštite prema godinama, ASK

Grafikon 40. Rezydentno stanovništvo prema smetnjama

Izvor: Popis Stanovništva, Domaćinstva i Stanova 2011, ASK

Grafikon 41. Raspodela penzija za osobe sa ograničenim sposobnostima prema polu i godinama

Izvor: Statistika socijalne zaštite prema godinama, ASK

Tabela 18. Penzije osoba sa ograničenim sposobnostima prema godinama

Godine	Žene	Muškarci	Ukupno	% Žena	% Muškaraca
2012	8351	9180	17531	48	52
2013	5976	6264	12240	49	51
2014	8777	9541	18318	48	52
2015	9312	9743	19055	49	51

Izvor: Statistika socijalne zaštite prema godinama, ASK

Tabela 19. Procenat pušača u stanovništvo starosti 16 i više godina, 2014-2015

Broj cigareta	Muškarci (%)		Žene (%)		Ukupno (%)	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
1 do 10	2	2	2	2	2	2
11 do 20	18	20	4	5	11	12
21+	3	3	0	0	1	2
Procenat pušača	23	25	6	7	14	16

Izvor: Anketa o Budžetu Domaćinstva, ASK

Kod pušača, u 2015 godini primećuje se rast od 2% opšte potrošnje duvana kod muškaraca, dok kod žena je 1%.

Procenat pušača koji puše 11 do 20 cigareta dnevno je pretrpela promene tokom 2014-2015 u svim grupama.

Tabela 20. Polna struktura zaposlenih u zdravstvenim ustanovama 2015

Zdravstvene ustanove	Žene	Muškarci	%		Ukupno	Raspodela prema polu (%)	
			Žene	Muškarci		Žene	Muškarci
Univerzitetska bolnička i klinička služba Kosova	4.363	2.348	53	41	6711	65	35
Centri Porodične Medicine na Kosovu	2.940	2.480	36	43	5420	54	46
Odeljenje Zdravstva u Zatvorima	31	80	0	1	111	28	72
Program Javnog Zdravstva	166	220	2	4	386	43	57
Nacionalni Centar za Transfuziju Krvi	38	22	0	0	60	63	37
Lekari specijalizanti	333	211	4	4	544	61	39
Centralna Zaštita programa zdravstvene zaštite	211	234	3	4	445	47	53
Komora zdravstvenih profesionalaca	137	165	2	3	302	45	55
Regulacija farmaceutskog tržišta	32	22	0	0	54	59	41
Ukupno	8.251	5.782	100	100	14.033	59	41

Izvor: Statistika Zdravstva 2015, ASK

PRAVOSUĐE

Pravosuđe

- Osuđenik je osoba koja je proglašena krivim i kažnjena za prekršaj u pitanju od suda opšteg pravosuđa u odgovarajućoj godini.
- Osuđeni maloletnik je osoba starosti 14 do 18 godina u vreme zločina, koja je izvršila krivično delo i osuđena je na kaznu zatvora za maloletnike ili vaspitne mere.
- Osuđeni punoletnik je odrasla osoba, izvršilac proglašen krivim i osuđen. Punoletni počinitelac krivičnih dela u vreme kada je zločin izvršen su stariji od 18 godina.

Tabela 21. Sudije na Republici Kosovo prema godinama

Godine	Žene	Muškarci	Raspodela prema polu (%)	
			Gra	Burra
2012	96	252	28	72
2013	90	240	27	73
2014	89	234	28	72
2015	101	245	29	71

Izvor: *Sudski Savet Kosova*

Kao što se vidi iz tabele, prema godinama broj žena sudije je manji u poređenju sa muškarcima sudija.

Tabela 22. Punoletna lica osuđena u Osnovnim Sudovima prema godinama

Godine	Osnovni sudovi			
	Žene	Muškarci	Raspodela prema polu (%)	
			Žene	Muškarci
2013	573	14473	4	96
2014	743	16747	4	96
2015	769	15575	5	95

Izvor: *Statistika Pravosuđa za punoletna lica, ASK*

Pozivajući se na statističke podatke o osuđenim licima prema godinama, žene su u mnogo manjem procentu u poređenju sa osuđenim muškarcima.

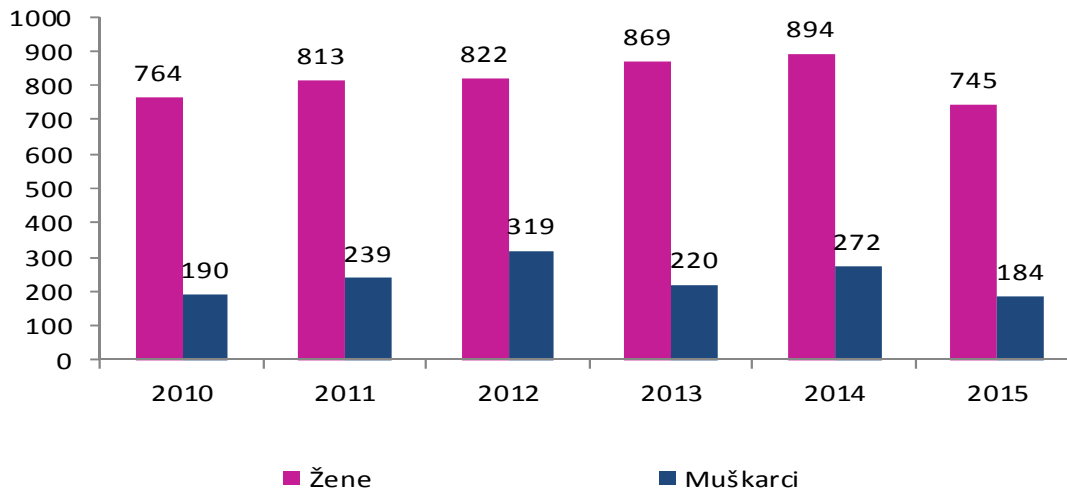
Tabela 23. Maloletna lica osuđena u Osnovnim Sudovima prema godinama

Godina	Osnovni Sudovi				
	Ukupno	Žene	Muškarci	% Žena	% Muškaraca
2013	786	17	769	2.2	97.8
2014	840	14	826	1.7	98.3
2015	563	15	548	2.7	97.3

Izvor: *Statistika Pravosuđa za maloletna lica, ASK*

Pozivajući se na statističke podatke o osuđenim maloletnim licima prema godinama, devojke su u mnogo manjem procentu u poređenju sa osuđenim dečacima.

Grafikon 42. Žrtve nasilja u porodici prema godinama

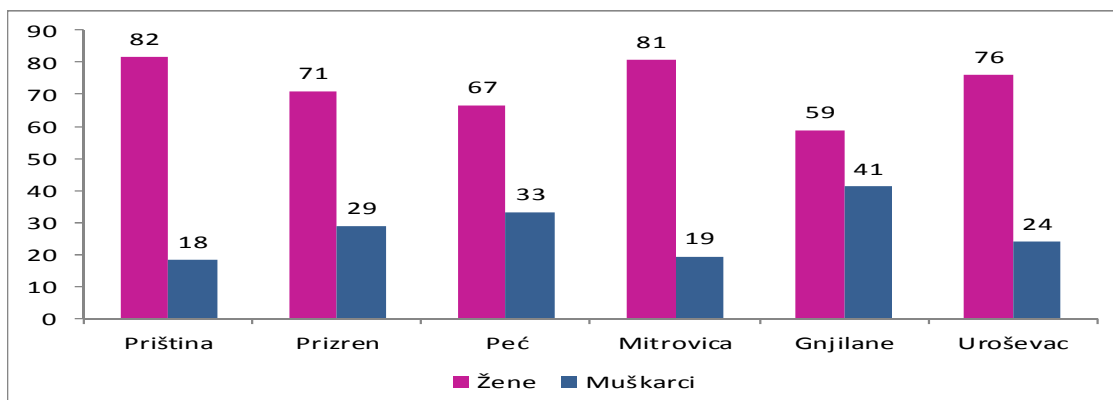
Izvor: Uprava za teška krivična dela, PK

Tabela 24. Prijavljeno porodično nasilje prema regionima i godinama

	2013		2014		2015	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
Priština	213	38	221	47	210	18
Prizren	158	36	164	60	147	46
Peć	180	31	190	42	84	8
Mitrovica	128	40	114	24	100	17
Gnjilane	88	36	112	63	90	44
Uroševac	102	39	93	36	114	51

Izvor: Uprava za teška krivična dela, PK

Grafikon 43. Žrtve prijavljenog porodičnog nasilja prema regionima i godinama u %

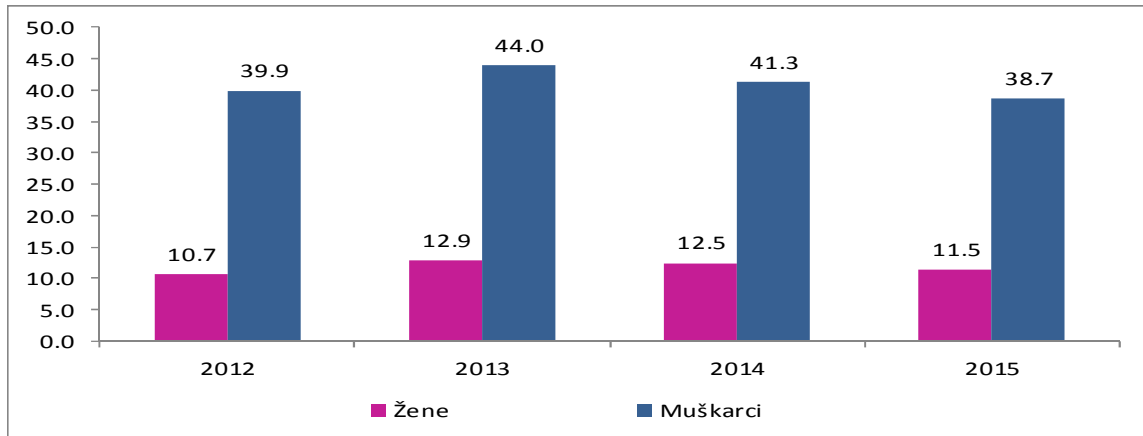
Izvor: Uprava za teška krivična dela, PK

TRŽIŠTE RADA

Zaposlenost

- Aktivno stanovništvo (radna snaga) obuhvata sve zaposlene i nezaposlene osobe starosti 15 i više godina.
- Neaktivno stanovništvo obuhvata stanovništvo starosti 15+ koja nije svrstana u aktivno stanovništvo.
- Zvanično zaposleni su osobe koje su zaposleni kod poslodavca (preduzeća, ustanova, kompanija ili u drugom preduzeću) na osnovu pisanog ugovora o radu na određeno ili neodređeno vreme, i koji imaju socijalnu i pravnu zaštitu. Tu su uključeni: zaposleni u pravnim ustanovama, preduzećima, osobe zaposlene od strane poslodavca i lica koja nezavisno obavljaju svoje zanimanje.
- Pojam zaposleni u Anketi o Radnoj Snazi obuhvata osobe koje su tokom referentne sedmice su obavljali neki plaćeni posao (u novcu ili naturi) za najmanje jedan sat, i osobe koje su bile odsutne sa posla tokom referentne sedmice.
- Pojam zaposlen u legalnom entitetu obuhvata zaposlene u preduzećima, kompanijama, ustanovama, korporacijama i u drugim organizacijama u formalnom sektoru.
- Pojam nezaposleni u Anketi o Radnoj Snazi obuhvata osobe, koje tokom referentne sedmice nisu obavljale nijedan plaćeni posao, niti su imale posao sa kojeg su odsustvovala i na koji su mogle da se vrate nakon isteka odsustva. Ali ovo se odnosi na sledeće tačke:
U poslednje četiri sedmice ove osobe su preduzimale aktivne korake u cilju nalaženja posla, i ukoliko bi im posao bio ponuđen, one bi počele da rade u roku od dve sedmice;
U poslednje četiri sedmice ove osobe nisu preduzimale aktivne korake u cilju nalaženja posla, jer su našla posao na kojem je trebalo da počnu da rade nakon isteka referentne sedmice, a najkasnije u naredna tri meseca.
- Registrovani nezaposleni su osobe starosti 15-65 godina koje imaju mogućnost i jesu spremne da rade, ali su bez posla ili inače su one osobe koji su stekli pravo rada, i koji su registrovani kao nezaposleni u Nacionalnoj Službi za Zapošljavanje i aktivno traže posao.
- Stopa aktivnog stanovništva predstavlja procenat aktivnog stanovništva od ukupnog stanovništva starosti 15 i više godina.
- Stopa neaktivnog stanovništva predstavlja procenat neaktivnog stanovništva od ukupnog stanovništva starosti 15 i više godina.
- Stopa zaposlenosti predstavlja procenat zaposlenog stanovništva od ukupnog stanovništva starosti 15 i više godina.
- Stopa nezaposlenosti je procenat nezaposlenog stanovništva od ukupnog broja aktivnog stanovništva.
- Stopa dugoročne nezaposlenosti- predstavlja procenat nezaposlenih osoba za jednu godinu ili više od ukupnog aktivnog stanovništva.
- Neformalna zaposlenost predstavlja procenat osoba koja rade bez formalnog ugovora o radu (neprijavljeni) u ukupnom broju zaposlenih. Neprijavljeno zaposlenje obuhvata zaposlenje u registrovanoj kompaniji ali bez formalnog ugovora o radu neplaćajući socijalno i penziono osiguranje i pomažuće članove domaćinstva.

Grafikon 44 Stopa zaposlenosti prema godinama

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi, ASK

U 2015.godini u aktivno stanovništvo (radnog uzrasta), 25.5% su bili zaposleni. Stopa zaposlenosti je veća za muškarce nego za žene: 38.7% muškaraca radnog uzrasta bili su zaposleni u poređenju sa 11.5% žena radnog uzrasta. Tokom perioda od četiri godina (2012 do 2015) stopa zaposlenosti žena je pretpela male promene, sa povećanjem od 2.2 procentna poena od 2012-2013, i padom od 1.4 procentna poena u 2015.godini.

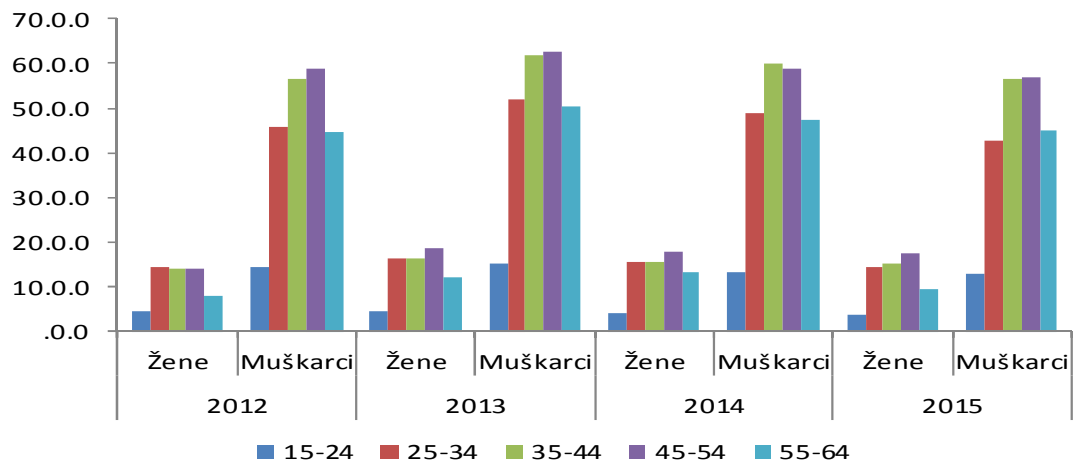
Tabela 25. Odnos zaposlenost- stanovništvo, prema starosnim grupama (%)

Starosna grupa	2012		2013		2014		2015	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
15-24	4.6	14.4	4.6	15.1	4.2	13.4	3.7	12.9
25-34	14.3	45.8	16.4	52.1	15.5	48.8	14.4	42.6
35-44	14.0	56.4	16.2	61.8	15.7	60.0	15.1	56.6
45-54	14.2	59.0	18.7	62.7	18.0	58.7	17.5	56.8
55-64	7.9	44.5	12.2	50.4	13.4	47.2	9.6	45.2

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi, ASK

Stopa zaposlenosti žena je veća u starosnoj grupi 45-54.godina.

Grafikon 45. Odnos zaposlenost- stanovništvo, prema starosnim grupama (%)

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi, ASK.

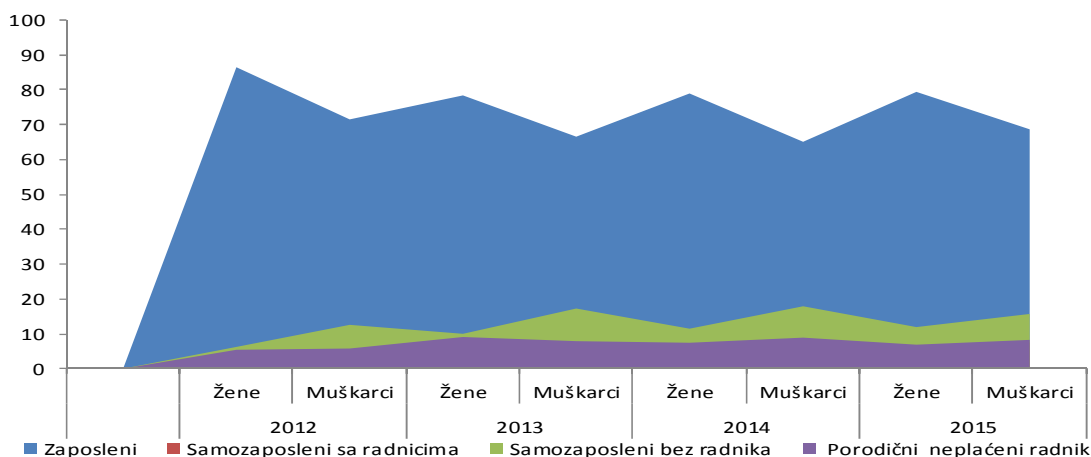
Tabela 26. Zaposleni prema radnom statusu i godinama

Radni status	2012		2013		2014		2015	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
Zaposleni	86.4	71.4	78.3	66.5	78.9	65.0	79.3	68.6
Samozaposleni sa radnicima	2.1	10.1	2.6	8.3	2.1	8.2	1.9	7.5
Samozaposleni bez radnika	6.2	12.6	10.0	17.2	11.5	17.9	11.9	15.7
Porodični neplaćeni radnik	5.4	5.8	9.1	7.9	7.4	8.9	6.8	8.2

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi, ASK

Većina zaposlenih žena imala status radnika, a zatim samozaposlene bez radnika, samozaposlene sa radnicima i na kraju porodični radnik neplaćen.

Grafikon 46. Zaposleni prema radnom statusu i godinama

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi, ASK

Tabela 27. Zaposleni prema zanimanju (%), 2015

Zaposleni prema zanimanju	Žene	Muškarci	%		Raspodela prema polu	
			Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
Donosioci zakona, viši službenici i menadžeri	3236	22247	4.8	9.7	12.7	87.3
Profesionalci	22328	27832	33.4	12.3	44.5	55.5
Tekničari i srodni stručni radnici	7320	13208	10.9	5.8	35.7	64.3
Službenici	6403	8942	9.5	3.9	41.7	58.3
Uslužni radnici i prodavci u prodavnicama i pijacima	11166	40899	16.6	17.7	21.4	78.6
Kvalifikovani radnici u poljoprivredi i ribarstvu	50	2601	0.1	1.1	1.9	98.1
Zanatski i trgovinski radnici	6686	35578	10.0	15.4	15.8	84.2
Operatori u fabrikama i mašina i monter	462	19458	0.7	8.5	2.3	97.7
Osnovna zanimanja	9333	59191	14.1	25.7	13.6	86.4

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi, ASK

Gotovo polovina zaposlenih žena su bile zaposlene u stručnim, tehničkim i srodnim zanimanjima sa (44.3%), 16.6% su bile u sektoru službe i prodaje i 14.1% u osnovnim zanimanjima.

Tabela 28. Zaposleni prema delatnostima (%), 2014

Delatnosti	Raspodela u %			Raspodela prema polu	
	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1.1	2.6	2.3	10.6	89.4
Vađenje ruda i kamena	0.0	1.1	0.8	0.9	99.1
Proizvodnja	6.7	17.0	14.6	10.2	89.8
Snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	0.4	2.2	1.8	5.4	94.6
Snabdevanje vodom, kanalizacija, upravljanje otpacima	0.6	1.8	1.5	8.8	91.2
Građevinarstvo	0.7	12.0	9.5	1.6	98.4
Trgovina na veliko i malo; popravka motornih vozila i motocikala	14.4	14.2	14.3	22.8	77.2
Transport i skladištenje	0.6	3.5	2.8	4.8	95.2
Delatnosti vezani za usluge smeštaja i hrane	4.1	7.4	6.6	13.5	86.5
Informacije i komunikacije	3.5	3.1	3.2	24.5	75.5
Finansijske delatnosti i osiguranja	2.9	1.7	2.0	33.0	67.0
Poslovanje nekretninama	0.1	0.1	0.1	24.2	75.8
Profesionalne, naučne i tehničke delatnosti	2.3	1.7	1.8	26.5	73.5
Administrativne i pomoćne uslužne delatnosti	2.5	3.9	3.6	15.9	84.1
Javna uprava i zaštita; obavezno socijalno osiguranje	7.8	7.3	7.4	24.0	76.0
Obrazovanje	21.6	9.4	12.2	40.4	59.6
Zdravstvena i socijalna zaštita	15.6	3.5	6.2	56.8	43.2
Umetnost, razonoda i rekreacija	1.1	1.6	1.5	16.7	83.3
Delatnosti vezani za druge usluge	4.7	4.0	4.2	25.3	74.7
* Delatnosti domaćinstava kao poslodavac	7.6	0.9	2.4	71.6	28.4
Delatnosti ekstrateritorijalnih organizacija i tela	1.7	1.0	1.2	32.3	67.7

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi, ASK

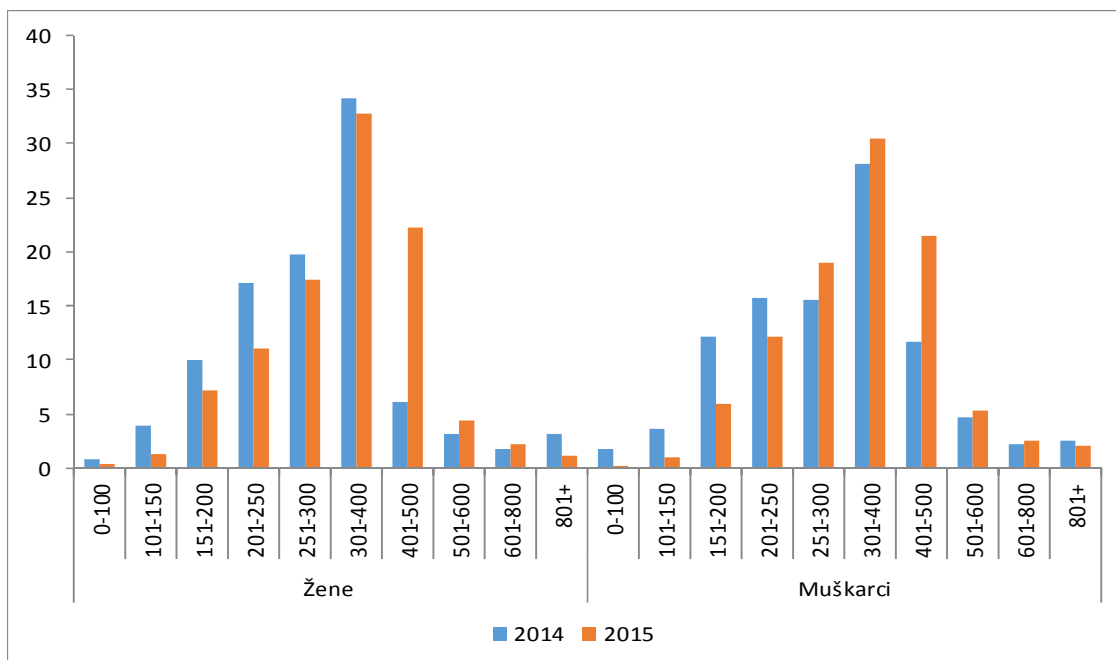
Tabela 29. Zaposleni prema delatnostima (%), 2015

Delatnosti	Raspodela u %			Raspodela prema polu	
	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1.5	3.0	2.6	12.8	87.2
Vađenje ruda i kamena	0.3	1.4	1.1	5.9	94.1
Proizvodnja	7.2	15.8	13.8	12.0	88.0
Snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	0.5	2.1	1.7	6.3	93.7
Snabdevanje vodom, kanalizacija, upravljanje otpacima	0.2	1.3	1.0	5.3	94.7
Građevinarstvo	1.2	13.9	10.9	2.6	97.4
Trgovina na veliko i malo; popravka motornih vozila i motocikala	16.0	13.9	14.4	25.8	74.2
Transport i skladištenje	0.6	4.2	3.4	4.4	95.6
Delatnosti vezani za usluge smeštaja i hrane	3.8	6.7	6.0	14.5	85.5
Informacije i komunikacije	2.7	3.0	2.9	21.5	78.5
Finansijske delatnosti i osiguranja	1.8	1.8	1.8	23.4	76.6
Poslovanje nekretninama	0.2	0.0	0.0	82.8	17.2
Profesionalne, naučne i tehničke delatnosti	2.6	1.8	2.0	30.5	69.5
Administrativne i pomoćne uslužne delatnosti	1.8	3.8	3.4	12.7	87.3
Javna uprava i zaštita; obavezno socijalno osiguranje	7.1	6.1	6.4	25.8	74.2
Obrazovanje	21.8	8.9	11.9	42.4	57.6
Zdravstvena i socijalna zaštita	17.3	4.2	7.2	55.4	44.6
Umetnost, razonoda i rekreacija	1.1	1.6	1.5	17.2	82.8
Delatnosti vezani za druge usluge	3.4	3.4	3.4	22.9	77.1
* Delatnosti domaćinstava kao poslodavac	7.0	1.6	2.9	56.8	43.2
Delatnosti ekstrateritorijalnih organizacija i tela	2.0	1.4	1.5	30.6	69.4

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi, ASK

Obrazovanje i zdravstvena zaštita su dva glavna poslodavaca za žene (zapošljavajući gotovo 40% zaposlenih žena). Najčešći sektori zapošljavanja za muškarce (u kojima su zaposleni 43% zaposlenih muškaraca) su proizvodnja, trgovina i građevinarstvo.

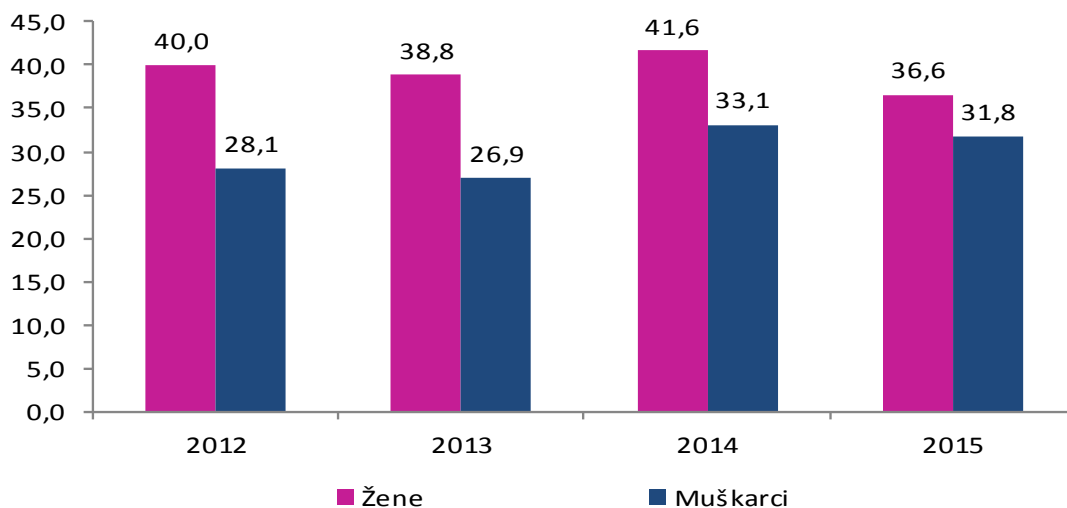
Grafikon 47. Neto mesečna plata zaposlenih (%)

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi, ASK

Većina neto mesečne zarada je između 300 € i 400 €, među onima koji su se odazvali. Primećena je veoma mala polna razlika gde muškarci imaju blagu sklonost da primaju veće zarade.

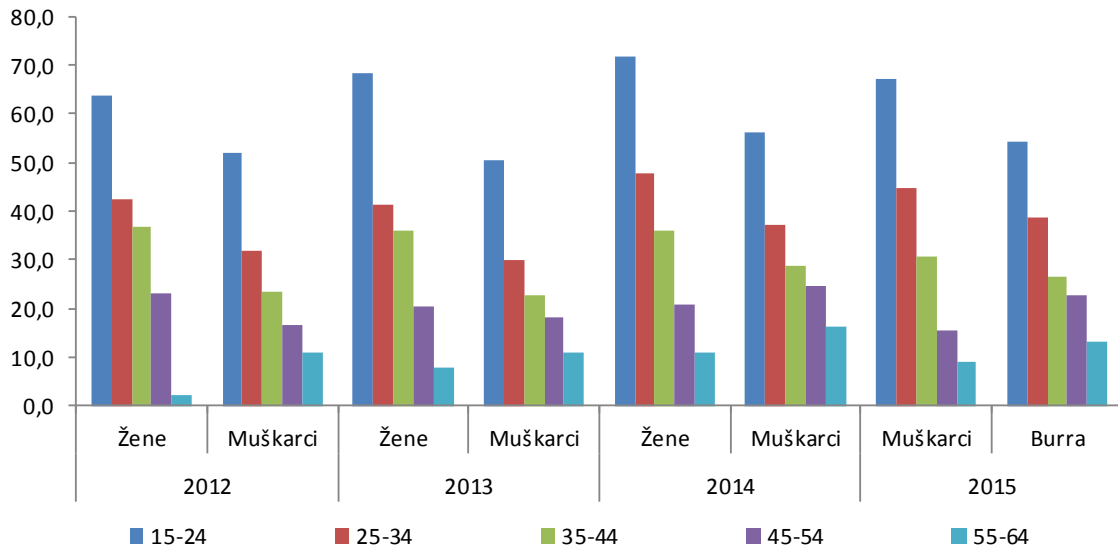
Grafikon 48. Stopa nezaposlenosti prema starosnim grupama 15-64 (%)

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi, ASK

Stopa nezaposlenosti je bila veća za žene nego za muškarce, sa tendencijom pada iz godine u godinu.

Grafikon 49. Stopa nezaposlenosti prema starosnim grupama i godinama

Izvor: Anketa o Radnoj Snazi, ASK

Oko 60% mladih na Kosovu bili su nezaposleni. Najniža stopa nezaposlenih je uočena kod lica starosne dobi 55-64 godina. Što se tiče raspodele nezaposlenih, i žene i muškarci pripadaju starosti između 15 i 34 godina.

Tabela 30. Aktivna preduzeća prema privrednim aktivnostima u %

Privredna delatnost	2014		2015	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
Proizvođači robe	9	91	9	91
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	13	87	14	86
Industrija	10	90	10	90
Građevinarstvo	6	94	6	94
Proizvođači usluga	14	86	14	86
Trgovina	13	87	13	87
Transport i skladištenje	5	95	5	95
Delatnosti vezane za usluge smeštaja i ishrane	9	91	10	90
Informacije i Komunikacije	11	89	11	89
Druge usluge	21	79	21	79

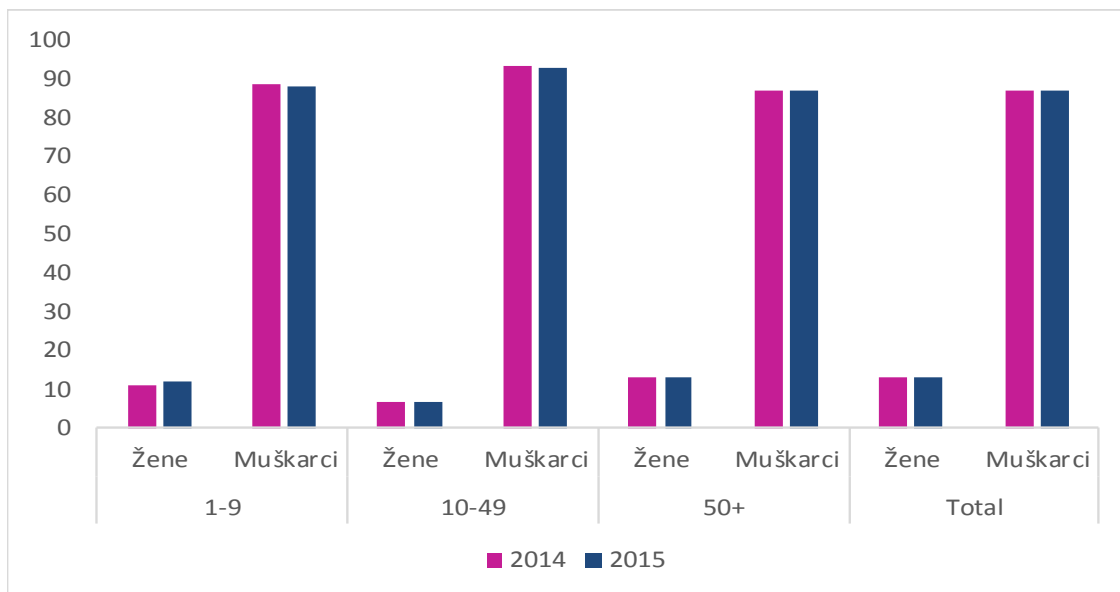
Izvor: Statistički Poslovni Registar 2014/2015, ASK

Tabela 31. Struktura aktivnih preduzeća prema grupama zaposlenih i vlasnika u %

	10-49		50+	
	uškarci	Žene	Muškarci	Žene
	89	7	93	13
	88	7	93	13

Izvor: Statistički Poslovni Registar 2014/2015, ASK

Grafikon 50. Grafički prikaz aktivnih preduzeća prema polu vlasnika

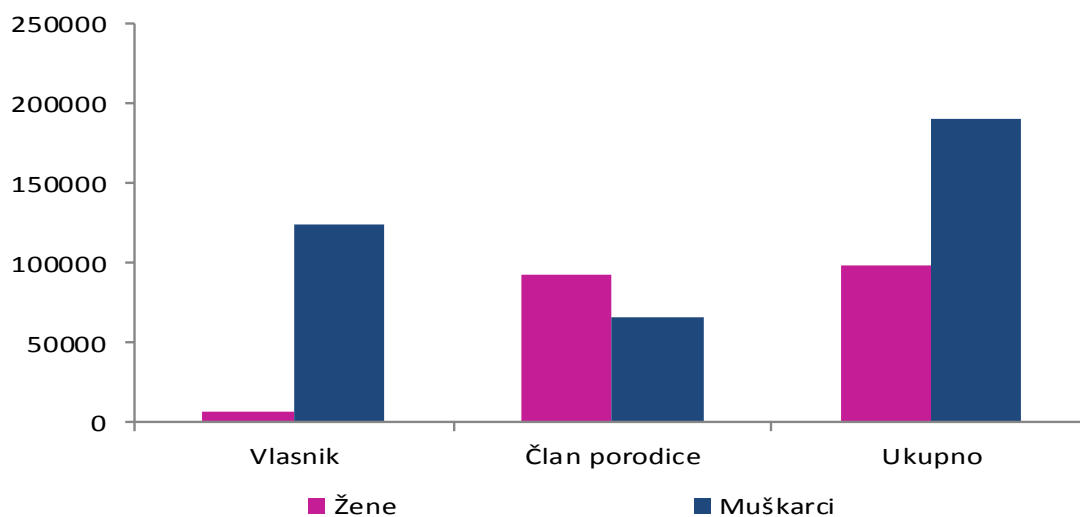
Izvor: Statistički Poslovni Registar 2014/2015, ASK

Tabela 32. Vlasnici poljoprivrednog zemljišta i članovi porodice 2014

	Žene	Muškarci
Vlasnik	6388	124048
Član porodice	92630	66471
Ukupno	99018	190519

Izvor: Popis Poljoprivrede, konačni rezultati 2014, ASK.

Grafikon 51. Poljoprivredna gazdinstv

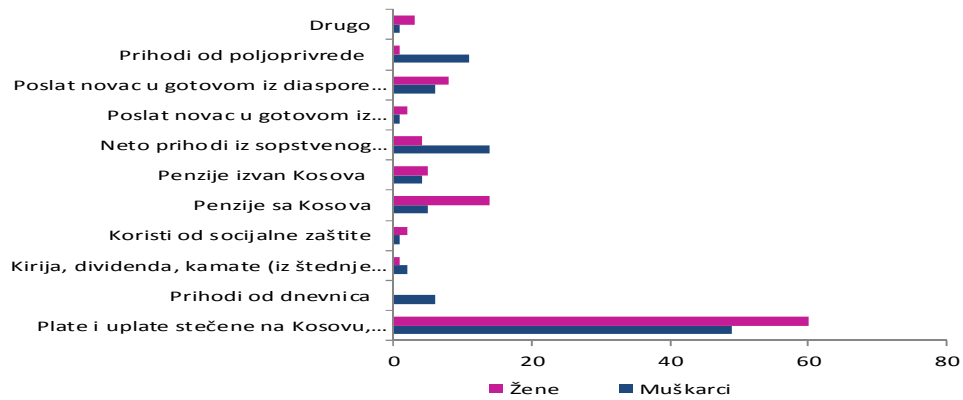
Izvor: Popis Poljoprivrede, konačni rezultati 2014, ASK.

PRIHODI

Prihodi

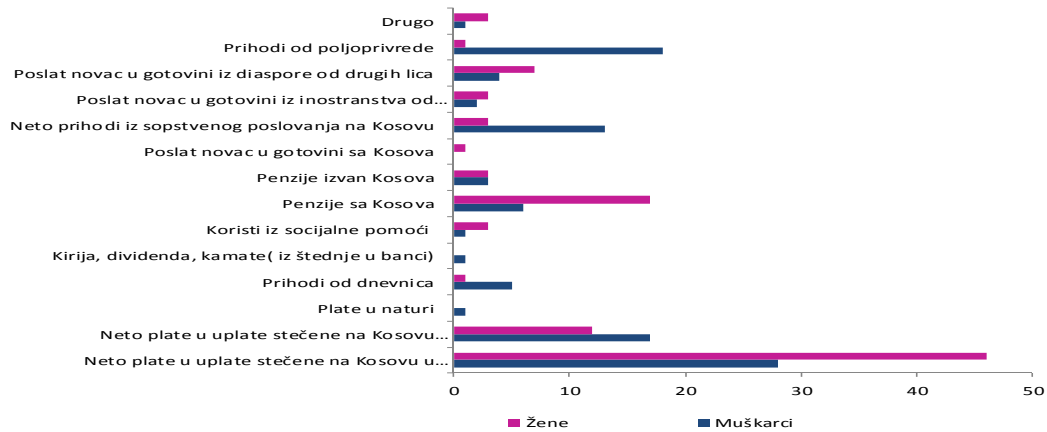
- Prema Zakonu o Radu, prihodi zaposlenika moraju obuhvatiti: prihode nakon plaćanja poreza i doprinosa od zarade zaposlenog za obavljene rad i vreme provedeno na poslu; Prihode od unapređenja na posao; prihode od naknade i druge prihode (osim za: finansijsku podršku za javni i privatni lični prevoz, vreme provedeno na putovanjima u zemlji i inostranstvu, naknadnu penziju, pomoć od sindikata, jubilarne premije, naknadu u slučaju smrti i naknade za povrede dobijene na poslu ili profesionalne bolesti). ASK računa prosečne prihode od iznosa plaćenih prihoda u mesecu izveštavanja, koji su podeleni prema broju zaposlenih (formalno) prema kadrovskoj evidenciji u pravnim jedinicama i preduzetnicima koji pružaju podatke.
- Prosečna zarada zaposlenih u pravnim jedinicama se razlikuje od ukupne prosečne zarade, jer ona ne uključuju novac onih se zapošljavaju od strane poduzetnika. Prosečne plaće formalno zaposlenih mogu se prikazati prema polu samo za zaposlene u pravnim jedinicama jer su njihove plate identifikovane putem statističkih istraživanja. Plate zaposlenih od poduzetnika uzimaju se na osnovu evidencije Poreske Uprave, koja ne pruža podatke raspodelene prema polu.
- Jaz između polova sa aspekta prihoda je prosečna razlika bruto zarade ostvarene od strane zaposlenih muškaraca i prosečne razlike bruto zarade ostvarene od strane zaposlenih žena, izraženo kao procenat prosečnog bruto prihoda muškaraca. Razlika u prosečne zarade predstavljena u ovom poglavlju nisu uporedive sa razlikama date prema definiciji Eurostata o jazu prihoda (neregulisan), jer one ne obuhvataju prihode od radnika koji su zaposleni kod preduzetnika, i nisu zasnovane u zarade po satu.
- Nivo obrazovanja (kvalifikacija) za obavljanje određenih poslova i zadataka je određeni nivo školovanja koja je potrebna za jednu poziciju (prema opštem ukazu ili ukazu/dokumentu o klasifikaciji radnih mesta).

Grafikon 52. Glavni izvori prihoda, 2014

Izvor: Anketa o Budžetu Domaćinstava 2014 - ASK

Grafikon 53. Glavni izvori prihoda, 2015

Izvor: Anketa o Budžetu Domaćinstava 2015 - ASK

Plate od redovnog zaposlenja su značajnija za žene nego za muškarce, ali prihodi sa sopstvenog poslovanja su značajnija za muškarce (sa 13%) nego za žene (3%)

Penzije na Kosovu predstavljaju drugi značajniji izvor za žene sa 17 odsto u odnosu na samo 6 odsto (%) za muškarce.

Treći značajan izvor prihoda za žene je gotov novac poslat iz inostranstva sa 10% u poređenju sa 6% koliko je kod muškaraca.

Značajan izvor prihoda za muškarce je poljoprivreda sa 18%, dok kod žena je samo 1%.

Tabela 33. Vlasništvo u 2014-2015.godini, u %

Vlasnik kuće (stana)	2014	2015
Žene	9	5
Muškarci	91	95

Izvor: Anketa o Budžetu Domaćinstava, ASK.

Prema podacima Tabele 33 se vidi da nastavlja tradicija, po kojoj muškarac je vlasnik kuće ili stana.

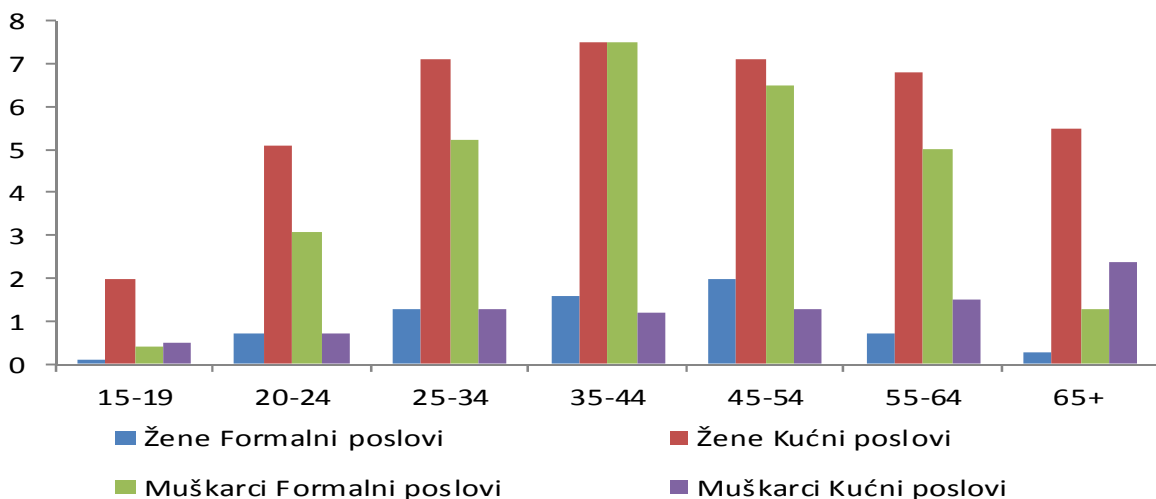

KORIŠĆENJE VREMENA

Korišćenje vremena

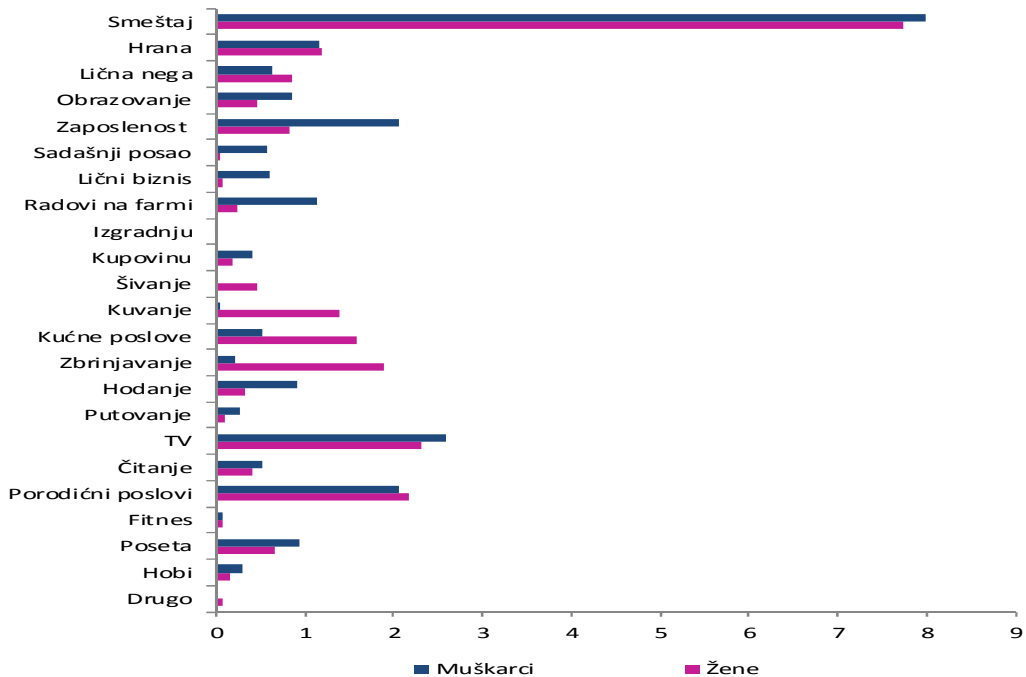
- Prosečno vreme je prosečno vreme provedeno na određenim aktivnostima svih osoba.
- Procenat izvršilaca poslova predstavlja broj lica koja obavljaju određenu aktivnost koji je izražen kao procenat svih osoba.
- Prosečno vreme za izvršioce radova je prosečno vreme koju osobe provode na izvršenju određenog aktivnosti u okviru delatnosti.
- Delatnosti su aktivnosti (radnje) agregirani na višem nivou, vršeni od ispitanika tokom dana.
- Plaćeni rad predstavlja vreme provedeno na glavnom ili sekundarnom poslu, pauza za ručak tokom radnog vremena, putovanje na/sa posla i druge relevantne aktivnosti.
- Neplaćeni rad se sastoji od upravljanja hrane, briga za odeću, održavanje i upravljanje kuće, briga o domaćim životinjama, izgradnje i popravke, kupovinu i usluge, briga o deci, druge brige o domaćinstvu i porodicu kao i putovanje povezano sa aktivnostima domaćinstva i brigom o porodici.
- Lična nega odnosi se na smeštaj, hranu, čišćenje, garderobu i drugim aktivnostima za ličnu negu.

Grafikon 54. Provedeno vreme žena i muškaraca prema starosnim grupama i vrsti posla, izraženo u satima.

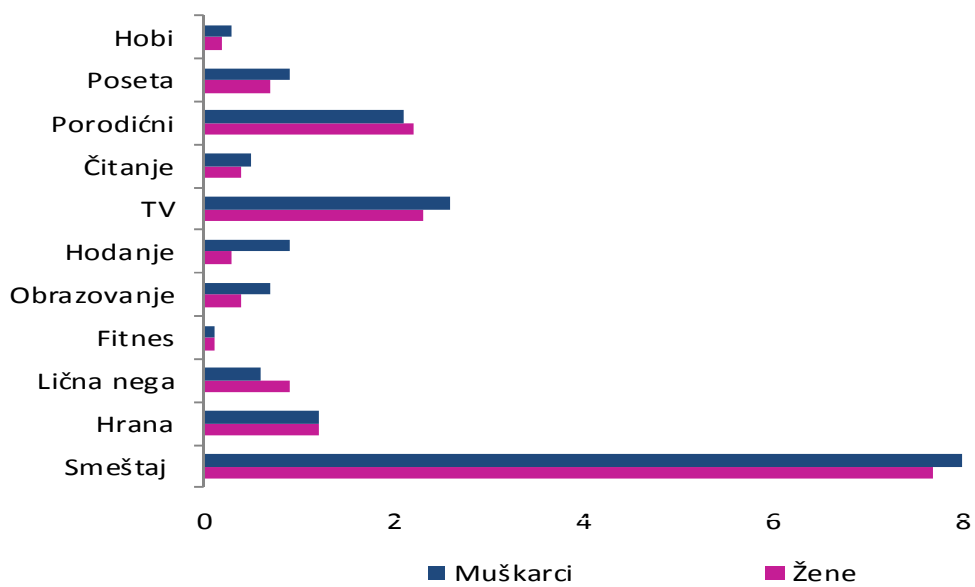
Izvor: Anketa o Budžetu Domaćinstava, ASK

Grafikon 55. Korišćenje vremena, prosek po radnom danu

Izvor: Anketa o Budžetu Domaćinstava, ASK

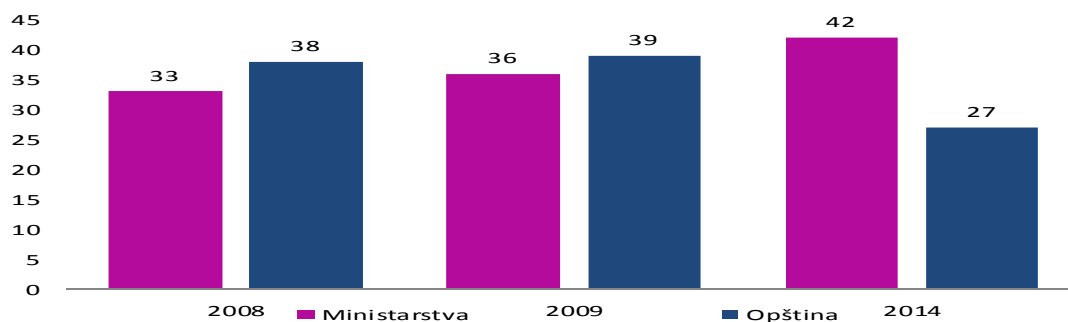
Grafikon 56. Korišćenje vremena za ličnu negu i slobodnog vremena

Izvor: Anketa o Budžetu Domaćinstava, ASK

DONOŠENJE ODLUKA

Grafikon 57. Učešće žena na pozicijama donošenja odluka u ministarstvima i opštinama (%)

Izvor: Izveštaj istraživanja, učešće, uloga i položaj žena u centralnim i lokalnim institucijama i političkim partijama na Kosovu, MJU 2014.

Tabela 34. Vodeće pozicije u ministarstvima, izvršnim agencijama i na lokalnom nivou uprave, 2015

Centralni i loklani nivo	Viši rukovodeći izvršni nivo		Rukovodeći nivo	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
Ministarstva	4	72	376	1005
Opština	0	0	172	702

Izvor: MJU-DUCS maj 2015

Tabela 35. Ministri i Zamenici Ministara

Ministarstva	Ministri		Zemenici ministara	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
Ministarstvo Inostranih poslova	0	1	0	1
Ministarstvo za Evropske Integracije	1	0	0	2
Ministarstvo pravde	0	1	0	2
Ministarstvo za Kosovske Snage Bezbednosti	0	1	1	2
Ministarstvo Unutrašnjih Poslova	0	1	0	3
Ministarstvo Finansija	0	1	0	1
Ministarstvo trgovine i Industrije	0	1	0	1
Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta	0	1	0	3
Ministarstvo Ekonomskog Razvoja	0	1	0	2
Ministarstvo Obrazovanja, Nauke i Tehnologije	0	1	0	3
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave	0	1	0	2
Ministarstvo Javne Uprave	0	1	0	2
Ministarstvo Infrastrukture	0	1	0	2
Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja	0	1	0	2
Ministarstvo Zdravstva	0	1	0	2
Ministarstvo Životne Sredine i Prostornog Planiranja	0	1	0	2
Ministarstvo za Zajednice i Povratak	0	1	0	2
Ministarstvo za Dijasporu	0	1	0	0
Ukupno	1	17	1	34
%	5.6	94.4	2.9	97.1

Izvor: Rodni Profil Kosova 2014 ARR

Tabela 36. Zaposleni na odlučujućim pozicijama prema Ministarstvima

Ministarstva	Odlučujuće pozicije				Rukovodeće pozicije			
	Pol		Distribucija prema polu		Pol		Distribucija prema polu	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Kancelarije Premijera	3	17	15	85	38	89	30	70
Ministarstvo Životne Sredine i Prostornog Planiranja	0	3	0	100	25	47	35	65
Ministarstvo Trgovine i Industrije	2	7	22	78	10	31	24	76
Ministarstvo Zdravstva	0	5	0	100	20	35	36	64
Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta	0	3	0	100	22	36	38	62
Ministarstvo za Infrastrukturu *	0	1	0	100	4	27	13	87
Ministarstvo Rada i Socijalne Zaštite	0	5	0	100	27	69	28	72
Ministarstvo Javne Uprave	0	2	0	100	18	36	33	67
Ministarstvo Obrazovanja, Nauke i Tehnologije	0	8	0	100	15	49	23	77
Ministarstvo Finansija	0	4	0	100	60	150	29	71
Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja	0	3	0	100	10	48	17	83
Ministarstvo Ekonomskog Razvoja	0	3	0	100	11	23	32	68
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave	0	1	0	100	8	16	33	67
Ministarstvo za Zajednice i Povratak	0	1	0	100	3	11	21	79
Ministarstvo Inostranih Poslova	1	2	33	67	5	16	24	76
Ministarstvo Pravde	0	4	0	100	16	61	21	79
Ministarstvo za Kosovske Snage Bezbednosti	0	1	0	100	12	28	30	70
Ministarstvo Unutrašnjih Poslova	0	4	0	100	30	150	17	83
Ministarstvo za Dijasporu	0	1	0	100	4	9	31	69
Ministarstvo za Evropske Integracije	0	1	0	100	6	16	27	73

Izvor: Izveštaj istraživanja, učešće, uloga i položaj žena u centralnim i lokalnim institucijama i političkim partijama na Kosovu, MJU, maj 2014

Tabela 37. Zaposleni u opštinskoj upravi

Opštine	Ukupan broj zaposlenih	Polna struktura		%		Raspodela prema polu	
		Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
Dečani	133	27	106	1.5	2.2	20	80
Dragaš	135	13	122	0.7	2.5	10	90
Uroševac	287	80	207	4.5	4.3	28	72
Kosovo Polje	138	50	88	2.8	1.8	36	64
Glogovac	155	112	43	6.3	0.9	72	28
Đakovica	300	78	222	4.4	4.6	26	74
Gnjilane	331	79	252	4.4	5.2	24	76
Istok	158	44	114	2.5	2.4	28	72
Kačanik	129	22	107	1.2	2.2	17	83
Kamenica	207	46	161	2.6	3.3	22	78
Klina	136	28	108	1.6	2.2	21	79
Lipjan	209	49	160	2.7	3.3	23	77
Mališevo	157	26	131	1.5	2.7	17	83
Mitrovica	335	110	225	6.2	4.7	33	67
Mitrovica Sever	88	33	55	1.8	1.1	38	62
Novo Brdo	70	12	58	0.7	1.2	17	83
Obilić	83	34	49	1.9	1.0	41	59
Peć	323	102	221	5.7	4.6	32	68
Podujevo	260	52	208	2.9	4.3	20	80
Priština	660	230	430	12.9	8.9	35	65
Prizren	365	92	273	5.1	5.7	25	75
Orahovac	178	20	158	1.1	3.3	11	89
Srbica	215	37	178	2.1	3.7	17	83
Suva Reka	155	30	125	1.7	2.6	19	81
Štrpce	96	24	72	1.3	1.5	25	75
Štimlje	111	26	85	1.5	1.8	23	77
Vitina	187	19	168	1.1	3.5	10	90
Vučitrn	223	51	172	2.9	3.6	23	77
Elez Han	52	4	48	0.2	1.0	8	92
Mamuša	42	9	33	0.5	0.7	21	79
Junik	54	9	45	0.5	0.9	17	83
Klokot	46	12	34	0.7	0.7	26	74
Parteš	43	7	36	0.4	0.7	16	84
Ranilug	49	12	37	0.7	0.8	24	76
Gračanica	87	25	62	1.4	1.3	29	71
Leposavić	127	48	79	2.7	1.6	38	62
Zubin Potok	226	108	118	6.0	2.4	48	52
Zvečane	57	28	29	1.6	0.6	49	51

Izvor: MJU. Jun 2014

Tabela 38. Zaposleni u diplomatskim misijama prema godinama i pozicijama

Pozicije	2014				2015			
	Ukupno		%		Ukupno		%	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
Ambasadori	5	20	20	80	7	15	32	68
Ministar Savetnik-Generalni konzul	3	16	16	84	2	16	11	89
Savetnici	6	12	33	67	6	16	27	73
Konzulji/ Prvi sekretari	8	29	22	78	6	21	22	78
Zamenik konzula/ Drugi Sekretari	2	16	11	89	6	13	32	68
Treći Sekretari	3	2	60	40	0	2	0	100

Izvor: Ministarstvo Spoljnih Poslova

Tabela 39. Struktura zaposlenih u Policiji Kosova

Činovi	2014			2015		
	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno
Pukovnik	2	16	18	2	16	18
Potpukovnik	3	39	42	3	38	41
Major	5	46	51	4	48	52
Kapetan	12	128	140	11	126	137
Poručnik	27	315	342	33	324	357
Vodnik	80	867	947	91	871	962
Policajac	717	5426	6143	747	5565	6312
Civilno osoblje	370	764	1134	366	731	1097
Ukupno (Uniformisano+civilno osoblje)	1216	7601	8817	1257	7719	8976

Izvor: Ministarstvo Unutrašnjih Poslova

Tabela 40. Struktura zaposlenih u Policiji Kosova, prema pozicijama odlučivanja u uniformi

Pozicija odlučivanja (Uniformisano)	Žene	Muškarci	Ukupno
Godina 2014	129	1411	1540
Godina 2015	144	1423	1567

Izvor: Ministarstvo Unutrašnjih Poslova

Tabela 41. Struktura zaposlenih u Policiji Kosova, prema pozicijama odlučivanja u civilno osoblje

Pozicija odlučivanja za civilno osoblje	Žene	Muškarci	Ukupno
Godina 2015	23	44	67
Godina 2014	23	43	66

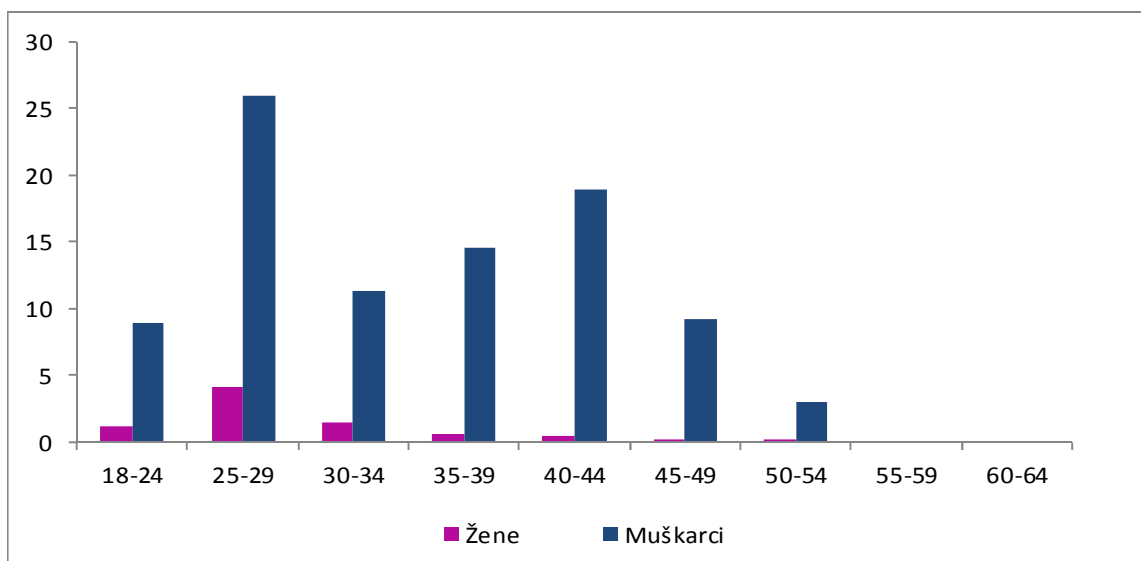
Izvor: Ministarstvo Unutrašnjih Poslova

Tabela 42. Zaposleno vojno osoblje prema starosnoj grupi u KBS, 2015

Starosne grupe	2015			%	
	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci
18-24	29	223	252	1	9
25-29	102	649	751	4	26
30-34	35	283	318	1	11
35-39	14	362	376	1	14
40-44	13	472	485	1	19
45-49	6	231	237	0	9
50-54	4	75	79	0	3
55-59	0	0	0	0	0
60-64	0	0	0	0	0
Ukupno	203	2295	2498	8	92

Izvor: Ministarstvo KBS-a, 2015

Grafikon 58. Zaposleno vojno osoblje prema starosnoj grupi u KBS, 2015

Izvor: Ministarstvo KBS-a, 2015

Tabela 43. Zaposleno vojno osoblje prema pozicijama odlučivanja u KBS, 2015

Starosne grupe	2015			%	
	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci
18-24	0	12	12	0	2
25-29	2	55	57	0	9
30-34	1	58	59	0	10
35-39	1	157	158	0	26
40-44	4	142	146	1	24
45-49	3	126	129	1	21
50-54	1	31	32	0	5
55-59	0	0	0	0	0
60-64	0	0	0	0	0
Ukupno	12	581	593	2	98

Izvor: Ministarstvo KBS-a, 2015

Tabela 44. Zaposleno političko, civilno i pomoćno osoblje prema starosnoj grupi u KBS, 2015

Starosne grupe	2015			%	
	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci
18-24	0	1	1	0	0
25-29	7	8	15	3	4
30-34	11	22	33	5	10
35-39	11	43	54	5	19
40-44	9	29	38	4	13
45-49	5	23	28	2	10
50-54	8	25	33	4	11
55-59	2	17	19	1	8
60-64	0	3	3	0	1
Ukupno	53	171	224	24	76

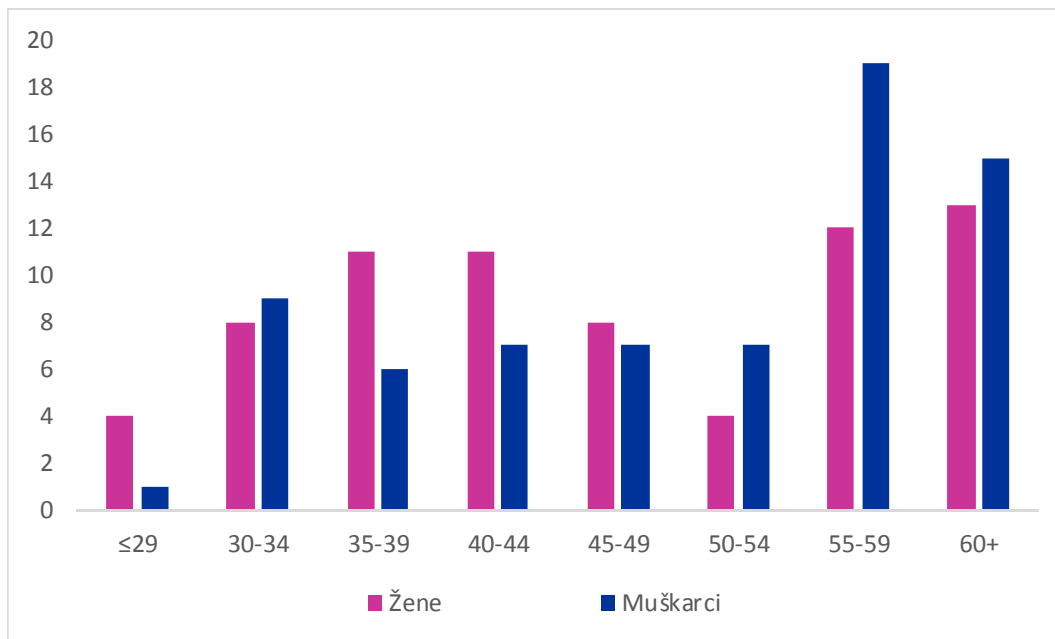
Izvor: Ministarstvo KBS-a, 2015

Tabela 45. Zaposleno političko, civilno i pomoćno osoblje prema starosnoj grupi u pozicijama odlučivanja KBS, 2015

Starosna grupa	2015			%	
	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci
18-24	0	0	0	0	0
25-29	0	0	0	0	0
30-34	1	1	2	3	3
35-39	1	4	5	3	11
40-44	0	6	6	0	17
45-49	2	5	7	6	14
50-54	4	7	11	11	20
55-59	0	3	3	0	9
60-64	0	1	1	0	3
Ukupno	8	27	35	23	77

Izvor: Ministarstvo KBS-a, 2015

Grafikon 59. Zaposleni u Agenciji za Statistiku Kosova prema starosnim grupama

Katalogizacija u publikacija – (CIP)
Narodna biblioteka Kosova “Pjetër Bogdani”

305-055.2(496.51)“2014/2015”(048)
305-055.1(496.51)“2014/2015”(0487)

Žene i muškarci na Kosovu 2014-2015 / publikaciju
pripremili Sanije Uka... [et al.]. – Prishtinë : Agjencia za
Statistike Kosova, 2016. - 75 str. : ilustr. Sa bojama ; 28 cm.

1.Uka, Sanije

ISBN 978-9951-22-333-1

Agencija za Statistike Kosova (ASK) kratak opis

Agencija za Statistike Kosova, je stručan zavod koji deluje još od 1948 godine i prešao je kroz sve istorijske faze, sa organizacionom strukturom prema tadašnjem državnom uređenju. Dana 2 avgusta 1999. Zavod je ponovo započeo svoj profesionalni rad, nezavisan, u okviru Ministarstva za javu Uprave. Od datum 12.12.2011 ove Agencije posluje u okviru Vlade Kosova. Agencija se finansira od konsolidovanog Budžeta Kosova i od donatora za posebne projekte .

Agencija za Statistike Kosova deluje na osnovu Zakona br.04/L-036, koji je stupio na snagu 12.12.2011. Stratešk i razvojni plan 2009-2013 je na srednjoročnoj implementaciji za razvoj statističkog sistema u korelaciji sa statistikama Evropske unije (EUROSTAT-a).

Misija Agencija je ispunjavanje potreba korisnika za redovnim statističkim podacima i analizama u cilju podrške Vladinim departmanima, i da bi njima obezbedio potrebne informacije na donošenju odluka, ali i ostalim korisnicima na Kosovu.

Adresa: Agencija za Statistike Kosova

Ul. "Zenel Salihu" br.4 Priština

Telefoni: +381 200 31 129

Direktor +381 (0) 38 200 31 132

Fax: + 0381 (0) 38/235-033

E-mail: infoask@rks-gov.net

Web-site: <http://ask.rks-gov.net/>

ISBN 978-9951-22-333-1

9 789951 223331